

בעניין:

1. ליאורה ניר, ת.ז. 051887289

2. זולת - לשוויון וזכויות-אדם, ע"ר 580679371

ע"י ב"כ עו"ד יוסי עבאדי ו/או אחי
ממשרד מיתר | עורכי דין

מדריך אבא הלל סילבר 16, רמת-גן 5250608
טל': 03-6103901; פקס: 03-6103746

העותרות;

- נ ג ד -

1. הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו

מרחוב בית הדפוס 20, ירושלים
טל': 02-6556226; פקס: 02-6556296

2. ערוץ יהודי ישראלי בע"מ, ח.פ. 514812403

מרחוב צלע ההר 44, מודיעין-מכבים-רעות 7178128

המשיבות;

עתירה למתן צו על תנאי

בית המשפט הנכבד מתבקש ליתן צו על תנאי המורה למשיבה 1, הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (להלן: "הרשות השנייה", או "הרשות") להתייצב וליתן טעם ראוי:

(א) מדוע נמנעת המשיבה 1 מלהפעיל את סמכותה להטיל עיצומים כספיים או אחרים על המשיבה 2, ערוץ יהודי ישראלי בע"מ, שמפיקה ומשדרת את ערוץ 14 (להלן "ערוץ 14", או "הערוץ"), כבעלת רישיון זעיר לשידורי טלוויזיה (להלן "הרישיון"), בגין שידור סדרתי בערוץ 14 של ידיעות כזב (fake news), דברי הסתה, חוסר אובייקטיביות, העדר איזון ותוכן פרסומי, המהווים הפרות בוטות וסדרתיות של הדין והרישיון כמפורט בעתירה זו, וכדי למנוע את הישנותן של הפרות כאלה;

(ב) מדוע נמנעת המשיבה 1 מלכלול ברישיונו של ערוץ 14, שהוא ערוץ חדשות, את כל ההוראות הכלולות ברישיונות שהעניקה הרשות לחברות החדשות של ערוצים אחרים, המקנות לה סמכויות פיקוח ואכיפה כגון: סמכות ליטול זמני שידור בגין הפרות, סמכות לנקוט בפעולות לשם תיקון הליקויים או לקבוע סנקציות בשל הפרות הנוגעות לשידורים אסורים, סמכות לקבוע חובות והנחיות חדשות לבעל הרישיון, חיוב בעל הרישיון להצטרף כחבר במועצת העיתונות ולחלופין, להקים ועדת אתיקה עצמאית בת שלושה חברים ובראשה שופט בדימוס, וכן הגבלות על שידור פרסומת בשידורי החדשות, כמפורט בעתירה.

(ג) מדוע לא תקבע המשיבה 1, כפי סמכותה בסעיף 48 לרישיון הערוץ כי סעיף 13.2 לרישיון הערוץ, המורה כי "שידורי בעל הרישיון ייערכו תוך הקפדה על אמינות ודיוק במידע המשודר, על עקרונות של איזון והוגנות (fairness), על עקרונות האתיקה המקצועית, על כללי המועצה לעניין אתיקה בשידורים, ועל כל הנחיה שניתנה לפיהם על ידי המועצה או המנהל" - הוא תנאי מהותי ברישיון.

(ד) מדוע נמנעת המשיבה 1 מגיבוש מתכונת פיקוח הדוק ותוכנית אכיפה ייעודית לערוץ 14 כדי להפסיק ולמנוע את החריגות הסדרתיות של ערוץ 14 מהוראות הדין והרישיון;

כן מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן כל סעד אחר או נוסף, כפי שימצא לנכון ולצודק בנסיבות העניין.

בית המשפט הנכבד מתבקש לעשות את הצו על תנאי למוחלט, לאחר שמיעת הצדדים.

כל ההדגשות במובאות שלהלן הן של הח"מ, אלא אם נאמר במפורש אחרת.

ואלה נימוקי העתירה:

א. פתח דבר

1. ערוץ 14 הוא ערוץ חריג ביותר בין בעלי הרישיונות לשידורי טלוויזיה ולחדשות מאת הרשות השנייה. הערוץ מפר באופן סדרתי את הוראות הדין ורישיונו, ושידוריו כוללים תמהיל פסול של פייק ניוז (ידיעות כזב), דברי הסתה, עירוב בדיות הנחזות כ'עובדות' עם דעות קיצוניות ומוטות, חוסר אובייקטיביות, העדר איזון תוך תמיכה מופגנת בצד פוליטי ושידור תוכן פרסומי אסור.
2. העותרת 1 עקבה במשך כשבעה חודשים אחר שידורי ערוץ 14 ומצאה מספר חריג של הפרות סדרתיות של הוראות הדין והרישיון, עליהן הגישה 55 תלונות לרשות השנייה ולנציב תלונות הציבור ברשות.
3. אלא שהרשות משקיפה על המתרחש כצופה פסיבי, ואף שמצאה שחלק מן התלונות הן מוצדקות, הרשות נמנעה מהטלת עיצומים כספיים או עיצומים אחרים, שבסמכותה להטיל, על המשיבה 2. חלף הטלת סנקציות השיב נציב תלונות הציבור מטעם הרשות לחלק מהתלונות: "אני מתנצל על אי הנעימות שנגרמה לצופים מהתוכן ששודר".
4. יתרה מכך, הרשות העניקה בשנת 2018 לערוץ 14 רישיון חדש שהתיר לו לשדר חדשות ללא הגבלה. אך ברישיון שהעניקה לערוץ 14, הרשות התפרקה ללא כל הצדקה מסמכויות פיקוח ואכיפה המוקנות לה ברישיונות של חברות החדשות האחרות (להלן "רישיון החדשות"), כגון: סמכות ליטול זמני שידור בגין הפרות, סמכות לנקוט בפעולות לשם תיקון הליקויים או לקבוע סנקציות בשל ההפרות הנוגעות לשידורים אסורים, סמכות לקבוע חובות והנחיות חדשות לבעל הרישיון, חיוב בעל הרישיון להצטרף כחבר במועצת העיתונות תוך אימוץ תקנון האתיקה של מועצת העיתונות, ולחלופין, להקים ועדת אתיקה עצמאית בת שלושה חברים ובראשה שופט בדימוס, אשר תתכנס פעם בחודש לפחות ותחייב את הערוץ לפעול על פי הנחיותיה והוראותיה, וכן הגבלות על שידור פרסומת בשידורי החדשות.
5. אם כך, הרשות מתנערת מתפקידה כרגולטור דווקא לגבי ערוץ אשר זכה – לא רק בחקיקה אלא גם ברישיונו – לפטורים והקלות מהגבלות רגולטוריות שחלות על ערוצים אחרים שמשדרים חדשות, פטורים המחייבים דווקא פיקוח הדוק יותר על שידוריו.
6. העותרות, כהשקפת עולם, אינן תומכות בסגירת ערוצי טלוויזיה או כלי תקשורת כלשהם ועתירה זו לא נועדה למנוע מהערוץ לשדר, ואינה מבקשת לשלול את רישיונו, אלא רק לאכוף עליו את הדין והכללים הנהוגים והמחייבים את שאר חברות החדשות, כללים שאותם הערוץ מפר תכופות כמפורט בעתירה, ולמנוע את הישנותן של הפרות כאלה.

ב. הצדדים לעתירה

7. **העותרת 1**, ליאורה ניר, פועלת בתחום התקשורת מזה שנים רבות. בחודשים שקדמו לעתירה יזמה וקיימה מעקב אחר שידורי ערוץ 14, במסגרת תנועת 'רגולציה הוגנת' אותה הקימה אך טרם רשמה (להלן: "התנועה")¹, ושלחה אל הרשות את ממצאיה כתלונות על הפרות הערוץ, כמפורט בעתירה זו.
8. **העותרת 2**, מכון זולת - לשוויון וזכויות אדם, עמותת רשומה, שפועל לקדם את ההגנה על שלטון והחוק והדמוקרטיה ועוסק בין היתר בתחומי תקשורת חופשית ו-פייק ניוז, זכויות אדם, שוויון אזרחי ושוויון מגדרי ושקיפות ציבורית. מכון זולת הצטרף לעתירה נוכח חומרתן ומספרן של הפרות של ערוץ 14 ופגיעתן במרקם הדמוקרטי ובשיח הציבורי של מדינת ישראל.
9. **המשיבה 1**, הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, היא תאגיד סטטוטורי שהוקם בחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, תש"ן-1990 (להלן: "חוק הרשות", או "החוק"). הרשות היא הגורם המפקח (רגולטור) בישראל על ערוצי הטלוויזיה המסחרית ותחנות הרדיו האזורי, בהתאם להוראות החוק והכללים שקבעה הרשות מכוחו. במסגרת הרשות פועל מכח חוק הרשות השנייה נציב תלונות הציבור (להלן: "הנציב"), שתפקידו הוא בין היתר "לברר תלונות הבאות אליו מקרב הציבור בנוגע לשידורים", ולהעביר תלונות מוצדקות לידי הרשות, אשר לה הסמכות לנקוט באמצעי אכיפה נגד מורשה השידורים (סעיפים 114 ו-121(ב) לחוק הרשות).
10. **המשיבה 2**, ערוץ יהודי ישראלי בע"מ, היא חברה פרטית, בבעלות בשירשור של בעל מניות יחיד, המיליארדר ויאצסלב (יצחק) מירילשוילי, שמפיקה ומשדרת את ערוץ 14 מכוח הרישיון. הערוץ מכונה על ידי המשיבה 2 בשם 'ערוץ החדשות של ישראל', רוב שידוריו הם חדשות ומישדרים בענייני היום, והוא משדר כחברת חדשות לכל דבר.

◀ העתק תדפיס מרשם החברות של המשיבה 2 מצורף כנספח "1".

ג. ערוץ 14 מפר באופן סדרתי את הדין

ג(1). העותרת הגישה 55 תלונות על הפרות דין של ערוץ 14

11. מעקב שערכו העותרת 1 והתנועה (להלן לשם הקיצור: "העותרת") אחר שידורי ערוץ 14 העלה כי הערוץ מפר באופן סדרתי את הוראות הדין ורישיונו, ושידוריו כוללים תמהיל מטריד של פייק ניוז (ידיעות כזב), דברי הסתה, עירוב בדיות הנחזות כ'עובדות' עם דעות קיצוניות ומוטות, חוסר אובייקטיביות, העדר איזון תוך תמיכה מופגנת בצד פוליטי, ושידור תוכן פרסומי אסור.
12. העותרת שלחה לרשות השנייה ולנציב תלונות הציבור מטעמה 55 תלונות על שידורי ערוץ 14, במהלך תקופת המעקב מחודש מאי 2023 ועד הגשת עתירה זו (לרבות בתקופת מלחמת חרבות ברזל), בגין הפרות בוטות וסדרתיות של הדין, במיוחד של כללי הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (אתיקה בשידורי טלוויזיה ורדיו), תשנ"ד-1994 (להלן: "כללי האתיקה"). ממעני הנציב לחלק מהתלונות, לא רק

¹ בין החברים הנוספים בתנועת 'רגולציה הוגנת' מצויים מר גיא שחר, הגב' בתיה פלדמן והגב' דורית גייפמן ששלחו בשמן ובשם תנועה זו את תלונות מס' 23, 48 ו-50 לטבלת התלונות המצורפת לעתירה כנספח 2.

העותרת אלא אלפי מתלוננים אחרים התלוננו על הפרות בשידורי הערוץ, כדפוס חוזר, סדרתי ומתגבר של אי-קיום הדין והרישיון.

13. למרות שהנציב מצא שחלק מהתלונות מוצדקות, הרשות לא נקטה בסנקציות כלשהן כלפי ערוץ 14 לגבי אף אחת מהן.

14. העתירה אינה מוגשת נגד הבעת דעות קיצוניות בערוץ 14 (אף שהשידורים רוויים בהן), אלא כאלה שבהן הדעה שהובעה מבוססת על פייק ניוז או מסיתה או מפרה בדרך אחרת את הוראות הדין. ההפרות המפורטות להלן אינן מבחינות בין מגישים קבועים לבין אורחים (בניגוד לאבחנה שעורכת הרשות, כגישה מקלה להפרות הרבות בערוץ), משום שחלק גדול מהאורחים הם פאנליסטים קבועים, וחלק אחר מהאורחים מוזמנים דווקא בגלל התיאוריות הפרובוקטיביות שלהם הידועות לעורכי התוכניות בערוץ, והם מוזמנים כדי להביען בשידורי הערוץ. כמו כן רובם מקבלים שכר על הופעתם.

15. העתירה אינה מוגשת נגד החלטותיו וממצאיו של הנציב, אלא נגד מחדלה של הרשות לנקוט סנקציות ואמצעי האכיפה, בין היתר למרות החלטותיו וממצאיו של הנציב. לענין סעיפים 124(ב) ו-122 לחוק הרשות, הקובעים בהתאמה כי דו"ח או מסמך אחר שפרסם הנציב במילוי תפקידו לא ישמשו כראיה בהליך משפטי, וכי **"לא ייזקק בית משפט או בית דין לבקשת סעד נגד החלטותיו וממצאיו של נציב התלונות"**, בית משפט נכבד זה פסק כי סעיף כגון סעיף 122 לחוק הרשות, אינו יכול לשלול את סמכותו החוקתית על-חוקית של בית משפט נכבד זה, בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק, לדון בעתירה נגד החלטות ומחדלי האכיפה של הרשות (בג"ץ 212/03 חרות נ' יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השש-עשרה, כבוד השופט מישאל חשין נז(1) 750 (2003)). ההפרות הבוטות והסדרתיות של הערוץ את הוראות הדין ותנאי הרישיון שניתנו לו משתקפות בבירור מתוך התלונות עצמן, ואין צורך בהוכחתן באמצעות שימוש ראייתי במעני הנציב, המצורפים לעתירה².

16. להלן יפורטו התלונות כשהן מסווגות לפי הוראת הדין העיקרית המופרת. למען הנוחות קובצו כל 55 התלונות גם בטבלה (להלן **"טבלת התלונות"**).

◀ העתק טבלת 55 התלונות ששלחה העותרת לרשות מצורף כנספח "2".

ג(2). הפצת פייק ניוז (ידיעות כזב) בערוץ בניגוד לכלל 8 לכללי האתיקה וסעיף 13.2 לרישיון

17. כלל 8 לכללי האתיקה קובע:

"(א) לא ישדר בעל זכיון ביודעין או ברשלנות דבר שאינו אמת, אינו מדוייק, או מטעה.

(ב) בעל זכיון יבדוק את נכונות המידע שהוא משדר במקורות המהימנים ביותר בנסיבות העניין."

18. סעיף 13.2 לרישיון הערוץ קובע:

² לגבי הוראה דומה לסעיף 124(ב) לחוק הרשות, שהיא הוראת אי-הקבילות שקבועה בסעיף 30 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח - 1958, נפסק כי היא אינה חלה בהליך שעניינו אי-יישום המלצות המבקר על ידי הרשויות (ת"א (מחוזי חי) 52925-02-12 קונדיטוריה שפיק בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 25.02.2015)). לכן ניתן להשתמש במעני הנציב בעתירה זו, להוכחת אי יישום ממצאיו על ידי הרשות.

"שידורי בעל הרישיון ייערכו תוך הקפדה על אמינות ודיוק במידע המשודר, על עקרונות של איזון והוגנות (fairness), על עקרונות האתיקה המקצועית, על כללי המועצה לעניין אתיקה בשידורים, ועל כל הנחיה שניתנה לפיהם על ידי המועצה או המנהל."

19. נסקור להלן הפרות בוטות של הכללים וההוראות הללו בשידורי הערוץ.
20. **כזב "בשואה מפא"י חילצה ברכבותיה רק חברי מפא"י"**: ביום 19.6.2023 טען אמנון יצחק בשידורי הערוץ כי בזמן השואה הופיעו כתובות עם השם מפא"י על קרונות רכבת שחילצו ניצולי שואה, כי מפא"י עשתה סלקציה בזמן השואה, חילצה מבין הניצולים רק את אלה שהם חברי מפא"י והפקירה יהודים אחרים לגורלם. זה הציטוט מדבריו:
- "ומי הפקיר את היהודים שם בשואה, אתה יודע? בהיסטוריה. השמאלנים האלה שהקימו מפא"י. היה על הרכבות כתוב מפא"י והיו מעלים את החבר'ה של מפא"י."**
21. דברי אמנון יצחק היו **כזב**: הכתובת מפא"י **לא הופיעה בזמן השואה** על קרונות רכבת של ניצולים שחולצו. גם אין כל ראיה שמפא"י עשתה סלקציה של ניצולים לפי השתייכות פוליטית והפקירה אחרים. הכזב מבוסס כפי הנראה על עיוות של כתובת שהוספה על קרונות **לצרכי סרט** שהופק מספר שנים לאחר מלחמת העולם השנייה.
22. לתלונת העותרת מיום 22.6.2023 (מס' 1 בטבלת התלונות) הנציב השיב ביום 13.7.2023 כי לרשות הוגשו מאות תלונות על דבריו של אמנון יצחק בשידור וכי הנציב מצא אותם כ-"**מזעזעים ופוגעניים**". עוד הוסיף הנציב ביחס לדברים, כי **"לא היה מקום לשידור אמירה זו ומרגע ששודרה היה מקום לסתור אותה בתקיפות ולדרוש מהמרואיין לחזור בו מדבריו הפוגעניים"**.
- ◀ העתק התלונה מיום 22.6.2023 ותשובת הנציב מיום 13.7.2023 מצורף כנספח "3".
23. הנציב אף הבין את דברי יצחק כרומזים על האשמה חמורה עוד יותר, כאמור במכתבו: **"אמירתו לפיה תנועת מפא"י הייתה שותפה לשילוחם של יהודים באירופה באמצעות רכבות המוות אל מותם היא אמירה הפוגעת בזכר קורבנות השואה ופוגעת במשפחותיהם"**.
24. למרות זאת, הרשות לא נקטה בסנקציות כלשהן כלפי הערוץ.
25. **כזב "הצלת הנכד של כבוד הנשיאה (בדימוס) אסתר חיות"**: דנה ורון טענה בשידורי הערוץ ביום 6.11.2023, כי הנשיאה בדימוס, כב' השופטת אסתר חיות, הפעילה קשרים אישיים לצורך חילוץ נכדה מטבח השבעה באוקטובר. זה הציטוט:
- "בדיוק קראתי עכשיו שאסתר חיות הצילה את הנכד שלה מהתופת באמצעות אחד מגורמי הצבא שהיא הכירה ושלחה אותו לחו"ל. אני מקווה שזה הגיע ויחלחל עד אליה ההבנה שאנחנו צריכים את השינוי הזה..."**
26. מדובר בפייק ניוז מלא: לנשיאה בדימוס, כב' השופטת אסתר חיות, לא היה קרוב משפחה בטבח השבעה באוקטובר, וממילא לא הוצל ולא נשלח לחו"ל. דנה ורון גם הודתה בשקר בראיון לתקשורת.
27. לתלונת העותרת מיום 2.11.2023 (מס' 2 בטבלת התלונות), הנציב השיב ביום 14.11.2023 שהערוץ הודה בתגובתו שהדברים היו שקריים אך הסתפק באמירה: **"קורא לגורמים המשדרים לנהוג בזהירות בכל הנוגע לתכנים המשודרים ולהקפיד לדייק בדיווחים המשודרים"**.

- ◀ העתק התלונה מיום 7.11.2023 ותשובת הנציב מיום 14.11.2023 מצורף **כנספח "4"**.
28. למרות זאת, הרשות לא נקטה בסנקציות כלפי הערוץ.
29. **כזב "נכדתו של רבין קראה לערפאת מקסים"**: ביום 30.8.2023 שידר הערוץ סרטון ערוך לפיו נעה רוטמן, נכדתו של ראש הממשלה המנוח יצחק רבין, כינתה כביכול "מקסים" את יו"ר הרשות הפלסטינית יאסר ערפאת. מנחה התוכנית, ינון מגל, אף קישר זאת לטענתו שהבעת ביקורת על ערפאת בתקשורת הישראלית הייתה אסורה בתקופת חתימת הסכמי אוסלו: **"שלושים שנה לאוסלו... ככה נשמענו אז, ז'תומרת לא כולנו. אלה הימים שאסור היה לדבר סרה בערפאת, אסורה היתה ביקורת על ערפאת בתקשורת הישראלית"**.
30. לתלונת העותרת מיום 8.9.2023 (מס' 3 בטבלת התלונות) הנציב השיב ביום 20.9.2023 כי הערוץ הודה שהסרטון היה שקרי, כתוצאה מעריכה מעוותת שהצמידה לערפאת את התואר 'מקסים' שנתנה רוטמן לנשיא לשעבר קלינטון. הערוץ תירץ זאת בכך שהסרטון נלקח מהרשתות החברתיות כפי שהוא, והתנצל. הנציב סיכם כי שידור סרטונים הלקוחים מהרשתות החברתיות מחייב את הערוצים **"לנקוט בזהירות גדולה בכל הנוגע למקורם תוך עשית מאמץ לבדיקת אמיתותם"**.
- ◀ העתק התלונה מיום 8.9.2023 ותשובת הנציב מיום 20.9.2023 מצורף **כנספח "5"**.
31. למרות זאת, הרשות לא נקטה בסנקציה כלשהי נגד הערוץ.
32. **כזב "מנהיגת המחאה שקמה ברסלר מחקה פוסטים"**: הפעילה הפוליטית סמדר שמואלי טענה ביום 16.11.2023 במהלך פאנל שהתקיים בשידורי הערוץ, שמנהיגת המחאה, שקמה ברסלר, מחקה פוסטים לאחר יום 7.10.2023 כדי להסתיר שהיה לה כביכול מידע מוקדם על פתיחת המלחמה על ידי ארגון חמאס, משום שהיא הזהירה קודם לכן מפני חושך מודיעיני.
33. לתלונת העותרת מיום 19.11.2023 (מס' 4 בטבלת התלונות) הנציב השיב ביום 20.11.2023 שהערוץ השיב כי **"הדברים נאמרו בשידור חי על ידי משתתפת בפאנל וכי בעקבות דבריה שנסתרו במקום, היא לא תוזמן לפי שעה להשתתף בתוכניות הערוץ"**.
- ◀ העתק תלונת העותרת מיום 19.11.2023 ותגובת הנציב מיום 20.11.2023 מצורף **כנספח "6"**.
34. למרות זאת, הרשות לא נקטה בסנקציה כלשהי נגד הערוץ.
35. **כזב "מנהל בית הספר מנע מתלמידיו להניח תפילין"**: ביום 21.9.2023 שידר ערוץ 14 כתבה על מנהל בית ספר ברעננה שמנע מתלמידים להניח תפילין, אף שטרם השידור, כבר הודיע שר החינוך, כי האירוע הנטען לא התרחש. תלונת העותרת מיום 22.9.2023 (מס' 5 בטבלת התלונות) לא נענתה.
- ◀ העתק תלונת העותרת מיום 22.9.2023 מצורף **כנספח "7"**.
36. **כזב "הנשיא ביידן לא הזכיר את הורי אביגיל עידן שנרצחו מול עיניה"**: ביום 27.11.2023 השתלחה אחת הפאנליסטיות הקבועות בערוץ, עירית לינור, בנשיא האמריקאי ג'ו ביידן על כך שלטענתה: **"ואני רואה את הנשיא ביידן מספר על הסיפור היפה של אביגיל שחוזרת הביתה ואיכשהו שכח להזכיר את הוריה שנרצחו לנגד עיניה ועצם ההתכנות של אירוע כזה שיעשו לנו..."**

37. אלא שהנשיא ביידן תיאר במפורש ובהרחבה את רצח שני הוריה של אביגיל עידן מול עיניה, בנאומים רבים בהם הזכיר את אביגיל כסמל לחובה שהוא חש להחזיר את החטופים, והתחייבותו לעשות כל שאלל בידו כדי להשיבם. תלונת העותרת (מס' 6 בטבלת התלונות) מיום 29.11.2023 טרם נענתה.

◀ העתק תלונת העותרת מיום 29.11.2023 מצורף כנספח "8".

38. כזב שידור סרטון ישן כאילו הוא מתוך פעילות צה"ל במלחמת חרבות ברזל: ביום 6.11.2023, הציג הערוץ סרטון שפורסם בפלטפורמת YouTube משנת 2021 כאילו הוא "הצצה בלעדית" ו-"הצצה נדירה", לפעילות צה"ל במלחמת חרבות ברזל.

39. לתלונת העותרת מיום 9.11.2023 (מס' 7 בטבלת התלונות), הנציב השיב ביום 15.11.2023 כי הערוץ הודה ש"מדובר בסרטון ישן", כלומר, שידורו כסיקור (בלעדי) מתוך המלחמה היה כוזב.

◀ העתק תלונת העותרת מיום 9.11.2023 ותשובת הנציב מיום 15.11.2023 מצורף כנספח "9".

40. למרות זאת, הרשות לא נקטה בסנקציה כלשהי נגד הערוץ.

41. כזב שידור קטע מסרט של מבקר באולפני יוניברסל כאילו היה במציאות: ביום 21.8.2023 שילב ערוץ 14 בכתבה חדשותית שדיווחה על הסופה 'הילארי' בקליפורניה, קטעי וידאו מסרט של מבקר באולפני יוניברסל שם יש מצג על שטפונות, והמבקר העלה את סרטו ליוטיוב, הערוץ הקרין את הדברים כאילו שיקפו את המציאות מבלי שמקורו של הסרטון הובא לידיעת הצופים.

42. תלונת העותרת מיום 23.8.2023 (מס' 8 בטבלת התלונות), לא נענתה.

◀ העתק תלונת העותרת מיום 23.8.2023 מצורף כנספח "10".

ג(3). קריאות בערוץ לא לציית לפסקי דין בניגוד לסעיף 46(א) לחוק הרשות וחוק העונשין

43. סעיף 46(א) לחוק, אוסר לשדר שידורים שיש בהם משום "עבירה פלילית או עוולה אזרחית לפי כל דין". בהשלמה לו, סעיף 287(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), אוסר על אי-ציות לפסקי דין של בית המשפט, בזו הלשון "המפר הוראה שניתנה כשורה מאת בית משפט או מאת פקיד או אדם הפועל בתפקיד רשמי ומוסמך לאותו ענין, דינו - מאסר שנתיים", ואילו סעיף 33 לחוק העונשין מטיל אחריות פלילית על מי שמנסה לשדל אדם אחר לבצע עבירה.

44. קריאה לא לציית לפסיקה צפויה בעניין נבצרות ראש הממשלה: ביום 29.9.2023 קרא בערוץ המגיש הבכיר, שמעון ריקלין, לא לציית לפסק דין שעשוי ליתן בית המשפט העליון, אם ייעתר לעתירות נגד תיקון מס' 12 לחוק יסוד: הממשלה, ששינה את הדין החל לגבי הוצאת ראש הממשלה לנבצרות. הנימוק שלו לאי-הציות היה ששופטי בית המשפט הם "מושחתיים", "שקרניים", "עבריינים" ו-"שודדים". זה הציטוט:

"לא לציית לבית המשפט שהם שודדים הם גנבים הם מושחתיים הם שקרניים הם עוברים על החוק הם עושים דברים בניגוד לחוק [...]
אסור לציית לפסיקת בית משפט לא חוקי. אסור. ואם הימין יגיד את זה רק אז הם יתאפסו."

45. תלונת העותרת מיום 1.10.2023 (מס' 9 בטבלת התלונות), לא נענתה.

- העתק התלונה מיום 1.10.2023 מצורף כנספח "11".
46. **קריאה לא לציית לפסיקה בעניין העדר הפרדה בתפילה במרחב הציבורי**: ביום 21.9.2023 קרא בערוץ המגיש הבכיר, שמעון ריקלין, במפורש לא לקיים את פסק הדין של התיר הצבת מחיצה להפרדה בין נשים לגברים במהלך תפילות יום הכיפורים בכיכר דיזינגוף בתל אביב, וקרא לומר לשופטת "את יכולה לקפוץ לנו". זה הציטוט של דבריו:
- "אני קורא לראש העיר לקיים את התפילה למרות הפסיקה של השופטת וכן לשים מחיצות ולהגיד לשופטת הזאת את יכולה לקפוץ לנו."**
47. תלונת העותרת מיום 22.9.23 (מס' 5 בטבלת התלונות), לא נענתה.
- העתק התלונה מיום 22.9.23 צורף לעיל כנספח "7".
48. **איומים וקריאה לאי-ציות לפסק דין אפשרי של בית המשפט העליון בעניין נבצרות ראש הממשלה**: ביום 16.7.2023, תקף בערוץ הפאנליסט, איתמר פליישמן, את כוונת בית המשפט העליון לדון בעתירות שעניינן בתיקון מס' 12 לחוק יסוד: הממשלה, העוסק בהוצאת ראש הממשלה לנבצרות. פליישמן איים להחריב את בית המשפט באופן פיסי. וזה הציטוט:
- "אם חס וחלילה יהיה שופט שחושב שהוא יכול לפסוק שהוא מבטל את הבחירה שלי בקלפי, הוא יבין מה זה אומר מצור על מדינת ישראל, הוא יבין מה זה אומר מצור על בית המשפט העליון. אף אחד לא ייקח את הבחירה הדמוקרטית שלנו, ואנחנו נצא לא מטפורית, לא מטפורית, כי הבחירה הזאת היא הדמוקרטיה במובן הכי טהור, ואנחנו נצא עם D9 לבית המשפט העליון, הכי לא מטאפורי פה."**
49. תלונת העותרת מיום 16.7.2023 (מס' 10 בטבלת התלונות) לא נענתה.
- העתק התלונה מיום 16.7.2023 מצורף כנספח "12".
50. **קריאה לא לציית לפסיקת בג"ץ**: ביום 27.9.23 שוב קרא בערוץ הפאנליסט איתמר פליישמן לא לקיים את פסיקת בג"ץ, וכינה את שופטי בג"ץ "דיקטטורים בגלימות". זה הציטוט של דבריו:
- "תמיד שואלים אותי את השאלה, האם תמיד צריך לציית לפסיקת בג"ץ. התשובה היא – לא! לא תמיד צריך לציית לפסיקת בג"ץ [...] ולכן אני אומר לכם לפחות אני ואני קורא לכל מי ששומע אותנו, מי שיושב כאן ומי שיושב בבית, אם חס וחלילה הדיקטטורים בגלימות האלה יקבלו את ההחלטה הזאת [...] אסור לציית [...] אם הם יעשו את הדבר הזה – לא לציית, לצאת להפגין, לשבש את המדינה."**
51. תלונת העותרת מיום 28.9.2023 (מס' 11 בטבלת התלונות) לא נענתה.
- העתק התלונה מיום 28.9.2023 מצורף כנספח "13".

³ מדובר בפסק דינה של כב' השופטת הדס עובדיה בעת"מ (מינהליים ת"א) 38202-09-23 פורום חירות וכבוד האדם בישראל נ' עיריית תל אביב יפו (נבו 21.09.2023), אשר אושר בפסיקתו של בית משפט נכבד זה בגדרי עע"מ 7174/23 פורום חירות והאדם בישראל נ' עיריית תל אביב - יפו (נבו 22.09.2023).

52. קריאה לא לציית לפסק דין בנוגע להפרדה מגדרית בשמחת תורה: ביום 5.10.2023 בטרם נערך הדין בעניין בבית המשפט העליון, הקדים ויצא הפנאליסט בערוץ, נועם פתחי, בקריאת קרב נגד בית המשפט העליון לבל יעז לפסוק בניגוד לדעתו. זה הציטוט של דבריו:

"הטיעון צריך להיות מי שואל אתכם? זה מה שצריך להגיד לשופטי בג"ץ אנחנו לא ביום כיפור שבו יהודים עומדים בשקט ביום החשוב הזה של העם היהודי, אנחנו באירוע שמח, אני הייתי בהקפות, כמעט כל שנה אני הולך להקפות, אירוע שמח – פשוט לדרוס את מי שמפריע, לבוא בהמוניכם לאיפה שאתם רוצים..."

53. תלונת העותרת מיום 6.10.2023 (מס' 12 בטבלת התלונות), לא נענתה.

◀ העתק התלונה מיום 6.10.2023 מצורף כנספח "14".

ג(4). פגיעה ברגשות הציבור בכבוד ובשם טוב בניגוד לכללים 11 ו-11א לכללי האתיקה

54. כלל 11א לכללי האתיקה אוסר לשדר "משדר שיש בו פגיעה בכבודו של אדם או ברגשות הציבור".

55. כלל 11 לכללי האתיקה קובע כי:

"לא ישדר בעל זיכיון משדר באופן שיש בו כדי לפגוע בשמו הטוב או בפרטיותו של אדם ללא הסכמתו אלא אם כן קיים ענין ציבורי בכך, במידה המתחייבת ובכפוף להוראות כל דין."

56. קישור בין מותם של חייל וחיילת בקרב בגבול מצרים לשירותם בגדוד מעורב: ביום 4.6.2023 קישר בערוץ הכתב הלל ביטון רוזן, בין מותם של החייל והחיילת שנהרגו בגבול מצרים לשירותם בגדוד מעורב. מגיש התוכנית, בועז גולן, הוסיף וטען שהצבת חייל וחיילת יחד במוצב מהווה "זלזול בערכי הצבא" ו-"אג'נדות שמאל מטורפות". זה הציטוט:

"הלל ביטון רוזן: גם את זה צריך לשים על השולחן לוחם ולוחמת לבד 12 שעות בלילה.

בועז גולן: בבוטקה מטר על מטר.

הלל ביטון רוזן: מראש יש פה טעם לפגם אם כבר בחרתם לשים שם גדוד מעורב.

בועז גולן: יש פה זלזול בערכי הצבא יש פה אג'נדות שמאל מטורפות."

57. לתלונת העותרת מיום 4.6.2023 (מס' 13 בטבלת התלונות), הנציב השיב ביום 12.6.2023 כי השידור האמור גרר מעל 3,000 תלונות אליו וקבע כי לאמירות פוגעניות על "קשרים לא ראויים", כלשון הנציב, לא היה בסיס עובדתי כלשהו, לרבות שלא הופרו פקודה או נוהל צה"לי כלשהו, או שאלה היו הסיבה למוות, וכן כי "אמירות פוגעניות על חיילי צה"ל שנפלו במשימת הגנה על אזרחי ישראל ואשר טרם נקברו הן לא ראויות ואין להם מקום בכלל ועל מסך הטלוויזיה בפרט", כי "הרמיזות לקשרים לא ראויים בין החיילים שבאו על חשבון ערנותם היו מבישות ועל הגורם המשדר היה להימנע מלשדר אותן", וכי "האמירות הנוספות לפיהן קיומו של הגדוד מעורב נובע "מאג'נדות של השמאל" לא היו ראויות ואף פוגעניות".

◀ העתק התלונה מיום 4.6.2023 ותשובת הנציב מיום 12.6.2023 מצורף כנספח "15".

58. למרות זאת, הרשות לא נקטה בסנקציות כלשהן כלפי הערוץ.
59. **קישור נוסף בין מותם של חייל וחיילת בקרב בגבול מצרים לשירותם בגדוד מעורב**: למחרת ביום 5.6.2023, אמר גם המגיש ינון מגל בהקשר למותם של החייל והחיילת כי שמע שבגדוד המעורב יש אווירת מסיבה תוך הקרנת סרטון ארכיון על חיילות רוקדות. זה הציטוט:
- ”אני שומע מלוחמים וצריך לבדוק את העניין הזה ולא לא פעם ראשונה שאני שומע אני שומע על אווירת פארטיה, מסיבה גם בגדודים האלה של כל הנושא של גברים ונשים וחיילים וחיילות על כל מיני אווירה של דברים כאלה, כותב לי בן אדם הרגשתי כמו באיביזה לצורך העניין.”**
60. לתלונת העותרת מיום 5.6.2023 (מס' 14 בטבלת התלונות) השיב הנציב ביום 7.9.2023 כי **”ינון מגל הביע את עמדתו במסגרת חופש הביטוי והיצירה. לעניין הסרטון של החיילות הרוקדות ששיר, מגל הביע את עמדתו הביקורתית לגבי סרטון אשר לטעמו לא ראוי. עמדתו הגם שהיא מעוררת אי נוחות יש לה מקום כל עוד היא לא מבזה או משפילה. עם זאת, ייתכן והיה מקום לאזן אמירה זו עם אמירה נוגדת על אופי השירות בגזרה והקשיים הנובעים ממנו.”**
61. העותרת הגיבה ביום 7.9.2023 (מס' 15 לטבלת התלונות) לתשובת הנציב כי הוא מתעלם מהקו הקיצוני והמסית שנוקט הערוץ נגד שירות מעורב וקישורו למות החיילים. גם על כך השיב הנציב ביום 18.9.23 כי מבחינתו הביקורת **”עדיין חוסה במסגרת חופש הביטוי והיצירה”** זאת, למרות שכאמור לעיל בתשובה לתלונה הראשונה באותו עניין הנציב הסכים שהדברים לא היו צריכים להיאמר.
- ◀ העתק התלונה מיום 5.9.2023, תשובת הנציב מיום 7.9.2023, תלונה נוספת מיום 7.9.2023 ותשובת הנציב מיום 18.9.2023 מצורף כנספח **”16”**.
62. **ביקורת שוביניסטית נגד שילוב נשים ביחידות לוחמות**: ביום 21.9.2023, תקף המגיש הבכיר, שמעון ריקליון, את הודעת צה"ל של שילוב נשים בסיירת מטכ"ל, בטענה למזימה (לא פחות) לשימור ההגמוניה. וזה הציטוט:
- ”אתה בצבא הגנה לישראל או שתשלב נשים או שתשלב ציונות דתית/חרדלים. קודם כל כשהרצי הלוי אומר שהוא רוצה חרדים בצבא, אני אגיד את זה בצורה עדינה: הוא לא אומר אמת. הוא לא רוצה את החרדים. הם מעדיפים נשים כי נשים משמרות את ההגמוניה, כי נשים גורמות שאותם אנשים ואותו צבע ימשיכו להיות באותן יחידות והציונות הדתית והחרדלים יצאו החוצה. זו מזימה [...]”**
63. תלונת העותרת לרשות מיום 22.9.2023 (מס' 5 בטבלת התלונות), לא נענתה.
- ◀ העתק תלונת העותרת מיום 22.9.2023 צורף לעיל כנספח **”7”**.
64. **הסתה ופגיעה בשמה הטוב של היועצת המשפטית לממשלה**: ביום 25.7.2023 במסגרת תכנית **”הפטרויטים”** האשים בערוץ הפאנליסט אלדד יניב את היועצת המשפטית לממשלה באחריות לאלימות במחאה. זה הציטוט:
- ”יש בן אדם אחד, או יותר נכון בת אדם אחת, שאחראית לזה שהאלימות נמשכת. קוראים לה גלי בהרב מיארה, היא היועצת המשפטית של הממשלה [...] העובדה שהיא לא הורתה למשטרה לתפוס את ההוא מחצרים ולהגיש נגדו כתב אישום [...] היה צריך נגדו כתב אישום כמו שהיא יודעת להגיש את ההודעה לבג"ץ על חוק הנבצרות...”**

65. תלונת העותרת לרשות מיום 26.7.2023 (מס' 16 בטבלת התלונות), לא נענתה.

◀ העתק התלונה מיום 26.7.2023 מצורף כנספח "17".

66. הסתה נגד בית המשפט העליון ופגיעה בשמה הטוב של שופטת בבית המשפט העליון דפנה ברק-

ארז בשעת מלחמה: ביום 22.10.2023 (תלונה מס' 13 לטבלת התלונות) במסגרת ראיון בערוץ עם השר יריב לויך שנערך בתכנית "הפטרייטים" התבטא הפאנליסט איתמר פליישמן באופן מסית כלפי בית המשפט העליון וכלפי שופטת בית המשפט העליון דפנה ברק ארז וכינה אותה "סכנה למאמץ המלחמתי". זה הציטוט:

"עכשיו מה שבג"ץ עושה זה פשוט הטריד את הצבא בזמן מלחמה עם דבר שאין לו בסיס חוקי ושומר לעצמו את הזכות בפעם הבאה להחליט מה הוא עושה עם הדברים האלה. מי תוקע כף בידי. אני רוצה שהצופים שלנו יבנו מה קרה כאן. זה חשוב מאד. שמחר צה"ל ירצה להתחיל את המבצע הקרקעי ויבוא איזה ארגון ויעתור לבג"ץ. חברים אי אפשר להתחיל את המצב הקרקעי [...] כי דפנה ברק ארז הכריזה תנו לי תגובה, אז אולי גם דפנה ברק ארז תגייד חברים, שניה, אני רוצה דיון. אני רוצה דיון על הפעולה הקרקעית. מה שקרה כאן עכשיו זה שבג"ץ הפך את עצמו בפועל, שוב, אבל הפעם בזמן מלחמה, למפקד העליון של הצבא והטריד את הצבא בזמן מלחמה עם עתירה שאין לה בסיס חוקי. זאת סכנה, סכנה! למאמץ המלחמתי. [...] שופטת בג"ץ, אני לא אגיד על כולם כי דפנה ברק ארז הגבול המגלומניה שלה הגיעה לכזאת רמה שהיא באמת חושבת שהיא המפקד העליון של הצבא ושיש לה את הזכות להתערב בדבר הזה. [...] ולכן אני אומר שלפחות דפנה ברק ארז היא סכנה למאמץ המלחמתי."

67. תלונת העותרת לרשות מיום 30.10.2023 (מס' 17 בטבלת התלונות) לא נענתה.

◀ העתק התלונה מיום 30.10.2023 מצורף כנספח "18".

68. ביקורת על מוסריות צה"ל בזמן מלחמה: ביום 23.10.2023 ביקר ינון מגל בערוץ 14 את דברי חייל

צה"ל ששיבח את המוסריות של צוות טנק על כך שלא פתח בירי ביום 7.10.2023 על פריצת הגדר עד שווידא שמדובר במחבלים ולא באזרחים. זה הציטוט:

"הוא אומר כמה מוסריים היינו. מוסריים! זה מוסר? זה? כמה פעמים דיברנו על המוסר הזה! זה מוסר? זה צבא לא מוסרי! זה צבא לא מוסרי! אנחנו הצבא הכי לא מוסרי בעולם. הצבא הכי לא מוסרי בעולם זה צבא שמאפשר ככה לעשות לאזרחים שלו ואני לא אומר את זה היום בפעם הראשונה."

69. גם נווה דרומי, פאנליסטית קבועה בתכנית הוסיפה: "זה צבא חולה".

70. תלונת העותרת מיום 29.10.2023 (מס' 18 בטבלת התלונות) לא נענתה.

◀ העתק התלונה מיום 29.10.2023 מצורף כנספח "19".

71. הסתה נגד קצינים בכירים בדימוס: ביום 14.6.2023 שידר בערוץ הפאנליסט איתמר פליישמן כי

הרמטכ"ל לשעבר דן חלוץ ותת-אלוף במיל. נחמיה דגן לא יהססו להפציץ את ביתו של בנימין נתניהו או "ריכוזי ימנים משיחיים" אם יתבקשו. וזה הציטוט:

"פליישמן: אני רוצה פעם אחת שבכל הכתבות האלה, שמראיינים טייסים או את דן חלוץ, או את הנחמיה דגן הזה, שואלים האם תהיו מוכנים לתקוף

באיראן – האם תהיו מוכנים להפציץ את ביתו של נתניהו או ריכוזי ימנים משיחיים קיצוניים בשעת הצורך, ואני לא סופר בטוח שאנחנו רוצים לשמוע את התשובה שלהם.

מגל: אני חושב שאתה צודק."

72. לתלונת העותרת מיום 14.6.2023 (מס' 19 בטבלת התלונות) השיב הנציב ביום 18.7.23 כי קיבל כמוה עוד מאות תלונות אך גרס כי: "מר פליישמן הביע את עמדתו על דבריהם של דן חלוץ ונחמיה דגן שהביעו את תמיכתם במחאה. זאת במסגרת חופש הביטוי והיצירה." והעיר "לא היה מקום לטעמי לרמיזה מסוג זה. מוטב היה לו חבר הפאנל היה בוחר להביע בדרך אחרת את עמדתו ולא מביע אותה בדרך שגורמת להקצנה בין הצדדים."

◀ העתק התלונה מיום 14.6.2023 ותשובת הנציב מיום 18.7.2023 מצורף כנספח "20".

ג(5). **קידום אינטרסים כלכליים ואישיים בניגוד לסעיף 46 לחוק ולכלל 5 לכללי האתיקה**

73. סעיף 46(ג) לחוק קובע:

"(ג) מורשה לשידורים לא יתן בשידוריו, בין במישרין ובין בעקיפין, בין בכתב ובין בדרך הבעה אחרת, כל ביטוי לדעותיו האישיות, ואם הוא תאגיד – לדעות מנהליו או לדעות בעלי הענין בו."

74. כלל 5 לכללי האתיקה שכותרתו "אי משוא פנים" קובע:

"(א) לא יעשה בעל זיכיון שימוש לרעה במעמדו, בתפקידו או בכוחו לשדר או להימנע מלשדר.

(ב) מבלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א), יקפיד בעל זכיון שלא יהיו בשידוריו כדי לקדם, במישרין או בעקיפין, את ענינם האישי, הכלכלי או הציבורי, שלו או של מנהל או בעל ענין בו, למעט אם קידום הענין כאמור הנו תוצאה נלווית הכרחית לשידור המשודר שלא מתוך מטרה לגרום לקידום האמור."

75. **תעמולת בחירות לטובת המועמדות של אפי נווה בבחירות ללשכת עורכי הדין**: בניגוד להוראות הדין לעיל תמך ערוץ 14 במופגן ואף ניהל קמפיין לבחירתו של עו"ד אפי נווה בבחירות לראשות לשכת עורכי הדין. להלן מקצת מהדוגמאות לכך:

(א) ביום 5.6.2023, קרא ינון מגל, מנחה תכנית הפטריוטים, "להפיל את הבכר הזה" (הכוונה היא לעו"ד עמית בכר, שהביע התנגדות למהלכי החקיקה של הממשלה), על ידי הצבעה למועמד היריב, עו"ד אפי נווה. וזה הציטוט של דבריו:

"אני אומר לכם שאני תומך באפי נווה ואני מציע לכל האלה בימין שרוצים לקחת איזה שתי קולות שלוש קולות מן היקב ומן הגורן תשחררו, הסיכוי שלנו להפיל את הבכר הזה ... זה רק אפי נווה ... אם אתם לא רוצים שהפרקליטות תשלוט בלשכת עורכי הדין צריך לתת לאפי נווה לנצח, זו דעתי."

תלונת העותרת מיום 6.6.2023 (מס' 20 בטבלת התלונות) לא נענתה.

◀ העתק התלונה מיום 6.6.2023 מצורף כנספח "21".

(ב) ביום 17.6.2023 הפעיל ערוץ 14 בשידור לחץ מאסיבי על עורך הדין ארקדי אליגולאשווילי כדי שיסיר את מועמדתו בבחירות לראשות לשכת עורכי הדין, ויגדיל בכך את הסיכוי לבחירת עו"ד אפי נווה. וזה ציטוט של מנחה התוכנית ינון מגל:

"אתה בעצם המחסום שאם אתה מוריד את הריצה שלך אתה יכול לאפשר לאפי נווה לנצח את עמית בכר שהוא נציג השמאל. אתה מונע מאפי נווה לנצח את הבחירות."

תלונת העותרת מיום 18.6.2023 (מס' 21 בטבלת התלונות) לא נענתה.

◀ העתק התלונה מיום 18.6.2023 מצורף כנספח "22".

(ג) ביום 18.06.2023 קרא ינון מגל בערוץ 14 לבחור בעו"ד אפי נווה כי כלשונו "אנחנו הולכים להפסיד". זה הציטוט:

"תראו, אנחנו הולכים להפסיד! שתדעו לכם! עכשיו כל העורכי דין שיושבים, כל אלה שיש להם אח עורך דין, חבר עורך דין, שכן עורך דין, בת דודה עורכת דין – וכל הדבר הזה. אם אתם לא תרימו אותם מהאזניים ותגידו להם שזה הבחירות הכי גורליות בלשכת עורכי הדין, כי הם ישפיעו על הועדה לבחירת שופטים – אנחנו נפסיד כי אנחנו הולכים להפסיד, בגלל שהשמאל והמחאה עובדים מלא מלא... בעשרות מיליונים, תקשיבו טוב... אתם רואים איזה עמודים שלמים בעיתונים הם עושים לעמית בכר? אתם מבינים כמה הם משקיעים בתוך הדבר הזה? כל הקבוצות וואטסאפ שלהם... אני מקבל את זה מכל הקבוצות. כולם עובדים מלא מלא בשביל שעמית בכר ינצח והם יודעים למה. ואם אתם חושבים שאתם לא תעשו שום דבר אז תדעו לכם שאנחנו נפסיד. זה הכל."

76. לתלונת העותרת מיום 19.6.2023 (מס' 22 בטבלת התלונות) הנציב השיב ביום 6.7.2023 כי התקבלו תלונות נוספות מהציבור, וכי "התלונות נמצאות בביור מול הגורמים המקצועיים ברשות השנייה ובד בבד מול הגורם המשדרי". אולם עד כה וחרף תזכורות הרשות טרם השיבה.

◀ העתק התלונה מיום 19.6.2023 ותשובת הנציב מיום 6.7.2023 מצורף כנספח "23".

77. **קריאה בשידור להחרים את חברת שטראוס**: ערוץ 14 קרא ביום 2.3.2023 לחרם על חברת שטראוס, כי הפסיקה לפרסם בערוץ 14. הרשות פתחה ביום 27.3.2023 בהליך הפרה נגד הערוץ.

78. לבקשת העותרת ביום 14.5.2023 (מס' 23 בטבלת התלונות) לברר היכן עומד הליך ההפרה המדובר אישר הנציב ביום 6.7.2023 כי הרשות השנייה פתחה בהליך הפרה נגד הערוץ, אך עד כה, 8 חודשים לאחר האירוע, לא דווח על סיום ההליך או על סנקציה שהוטלה על הערוץ.

◀ העתק התלונה מיום 14.5.2023 ותשובת הנציב מיום 6.7.2023 מצורף כנספח "24".

79. **קריאה נוספת בשידור להחרים את חברת שטראוס**: הפאנליסט הקבוע יותם זימרי קרא בערוץ 14 שוב ביום 1.8.2023 להחרים את חברת שטראוס. זה הציטוט:

"אם הקהל הימני לא יתעורר ויוכיח לחברות האלה שיש מחיר כשאתם פוגעים בהם ומחרימים אותם. זה ייגמר זה התור שלכם"

80. תלונת העותרת מיום 1.8.2023 (מס' 24 בטבלת התלונות), לא נענתה.

◀ העתק התלונה מיום 1.8.2023 מצורף כנספח "25".

ג(6). העדר איזון, העדפת פוליטית ועירוב עובדות ודעות בניגוד לכללים 6 ו-7 לכללי האתיקה

81. סעיף 6 לכללים שכותרתו "אובייקטיביות בשידור" קובע:
"בעל זכיון יבחין בשידוריו הבחנה ברורה בין דיווח עובדתי לבין הבעת דעה, פרשנות או ניתוח של מידע".
82. כלל 7 לכללים שכותרתו "איזון בשידור", קובע:
"בנושא בעל משמעות ציבורית, יתן בעל זכיון בשידוריו ביטוי נאות ומאוזן לדעות השונות הרווחות בציבור ולא יעדיף דעה מסוימת על פני דעה אחרת".
83. **הבעת עמדה קיצונית, חד צדדית ולא מאוזנת שהשמאל אחראי לטבח שבעה באוקטובר**: ביום 9.10.2023, הטיל בשידור בערוץ 14 שי גלילי, מבקר הפנים של מפלגת הליכוד, את האחריות למלחמה על השמאל ועל חותמי הסכם אוסלו (כלשונו: "פשעי אוסלו ופשעי השמאל"). זה הציטוט:
"הסיבה העיקרית שהגענו למצב הזה, ויש קשר סיבתי ישיר, זה פשעי אוסלו ופשעי השמאל במשך השנים".
84. לתלונת העותרת מיום 10.10.2023 (מס' 25 בטבלת התלונות) השיב הנציב ביום 22.10.2023 כי לרשות הגיעו מאות תלונות, שנמצאו מוצדקות, וכי הדברים שנאמרו בשידור "כבוטים, פוגעניים ומבזים". למרות זאת לא נקטה הרשות כל סנקציה נגד הערוץ.
◀ העתק התלונה מיום 10.10.2023 ותשובת הנציב מיום 22.10.2023 מצורף כנספח "26".
85. **סיקור מוטה של הפגנת הנשים בבני ברק**: ביום 24.8.2023 בסיקור הפגנת הנשים בבני ברק באותו ערב, שידר ערוץ 14 צילום רחפן של מקום ההפגנה **טרם תחילתה**, כדי להראות כאילו ההשתתפות בהפגנה היא רק של עשרות מפגינים ולא אלפים כפי שהיו בפועל.
86. לתלונת העותרת מיום 24.8.2023 (מס' 26 בטבלת התלונות) השיב הנציב מיום 12.9.23 בציטוט תגובת הערוץ כי "בנקודת הזמן שבה דווח במהדורה על ההפגנה היו מעט מפגינים ומפגינות וזה מה שנאמר".
◀ העתק התלונה מיום 24.8.2023 ותגובת הנציב מיום 12.9.2023 מצורף כנספח "27".
87. **הטעיה מכוונת בדבר מצבה של המחאה בקפלן**: ביום 11.6.2023 שידר ערוץ 14 תכתובת בקבוצת ווצאפ של מנהיגי המחאה באופן מעוות: הערוץ פירש בקשה לגייס 35,000 אלף מפגינים לנתב"ג כאילו מדובר על מצוקה של המחאה לגייס מפגינים לקפלן. כמו כן, באותה כתבה, סולפו דברי פעילת מחאה, באמצעות עריכת וידאו מגמתית, כאילו אמרה שהמצב במחאת קפלן הוא להיות או לחדול, אף שהקשר הברור של דבריה היה המחאה בבאר שבע.
88. לתלונת העותרת מיום 14.6.2023 (מס' 27 בטבלת התלונות) השיב הנציב ביום 6.7.2023 כי התקבלו על כך תלונות רבות וכי הנושא בבדיקה, אך הרשות לא הגיבה עד היום לתלונה ולא נקטה סנקציה.
◀ העתק התלונה מיום 14.6.2023 ותגובת הנציב מיום 6.7.2023 מצורף כנספח "28".
89. **סיקור מוטה של הפגנת המחאה בקפלן**: ביום 26.8.2023 טענו מנחי ערוץ 14 ינון מגל ועידו טאובר כי בהפגנה נגד ההפיכה משפטית באותו יום השתתפו לכל היותר 5,000 איש, אף שהדיווחים המקצועיים

של חברות למדידת קהלים העריכו כי השתתפו לכל הפחות 100,000 מפגינים. קטע שקרי זה, וקודמו השקרי בסעיף 8788 לעיל, נועדו לתמוך בטענה הכוזבת שהמחאה בקפולן נחלשת.

90. תלונת העותרת מיום 29.8.2023 (מס' 28 לטבלת התלונות) לא נענתה.

◀ העתק התלונה מיום 29.8.2023 מצורף כנספח "29".

91. **האשמת בית המשפט העליון ובפרט האשמת נשיא בית המשפט העליון (בדימוס) אהרון ברק**

בהידרדרות המדינה: ביום 26.11.2023 טען בערוץ המנחה אראל סג"ל כי מתן האפשרות ליחיא סינוואר להגיש עתירות לבג"ץ, בעת שהיה אסיר ביטחוני, מלמדת כי האשמים ב"הידרדרות שלנו ממדינה יהודית למדינה שלא מסוגלת להגן על עצמה" הם המערכת המשפטית ובראשה בית המשפט העליון. זה הציטוט:

"לא יאומן! תדעו לכם, אני לא רוצה להגיד את זה אבל אני אומר באמת אם יש משהו שאחראי על ההידרדרות שלנו ממדינה יהודית למדינה שלא מסוגלת להגן על עצמה זה המערכת המשפטית ובראשה בית המשפט העליון"

92. בהמשך התוכנית הגיב סג"ל להערה נוספת של חבר הפאנל אליהו יוסיאן והטיל אשמה ספציפית על נשיא בית המשפט העליון בדימוס אהרון ברק **"שאמר שנתתי לצה"ל לנצח יותר מדי"**. זה הציטוט:

"אתה יודע מה? זו נקודה נכונה כי בית המשפט עד שאהרון ברק השתלט על הרוח שלו, בית המשפט של לנדאו, בית המשפט של אגרנט, בית המשפט של שמגר אפילו, לא העז להתעסק בדברים הללו. מי שדחף אותנו, מי שעשה את השיפט מיהודי לאזרחי היה אהרון ברק זה שאמר שנתתי לצה"ל לנצח יותר מדי [...]. אני נזהר כי אנחנו בתקופה שאני לא רוצה שיגידו שאני מאשים מישהו, אבל אין לי ספק מי אחראי."

93. תלונת העותרת מיום 27.11.2023 (מס' 29 בטבלת התלונות) לא נענתה.

◀ העתק התלונה מיום 27.11.2023 מצורף כנספח "30".

94. **ניסיון לסווג באופן מטעה תכנים אקטואליים כתכנים סאטיריים**: התוכנית "הפטריטים" בערוץ

העוסקת באקטואליה ליוותה את פתיחת התוכנית בכתובית שלפיה "התוכנית הבאה מכילה גם תכנים סאטיריים", כהגנה מפני סנקציות על פרסומים אסורים, וזאת בניגוד למדיניות הרשות שאינה מכירה בסוגה של תוכניות המערבות חדשות וסאטירה, אלא רק בתוכניות שכולן סאטירה או כולן חדשות (מה גם שאין מדובר בתוכנית סאטירית בשונה למשל מהתוכנית "ארץ נהדרת").

95. תלונת העותרת מיום 14.5.2023 (תלונה מס' 30 בטבלת התלונות), לא נענתה.

◀ העתק התלונה מיום 15.5.2023 מצורף ומסומן כנספח "31".

ג(7). **עריכה מגמתית ומסלפת ושידור ללא בדיקה בניגוד לכלל 8 לכללי האתיקה**

96. **עריכה מסלפת של דברי נשיא בית המשפט העליון (בדימוס) אהרון ברק**: ביום 23.7.2023 שידר ערוץ

14 קטע מתוך ראיון שערך נשיא בית המשפט העליון בדימוס אהרון ברק בשנת 2020 שנערך כך שהובן כי ברק תומך בביטול עילה הסבירות, אף שברק הבהיר בהמשך דבריו, שלא הובאו, כי דבריו אלו

התייחסו לעמדתו של נשיא בית המשפט העליון (בדימוס) אשר גרוניס שלפיהם אולי הגיע הזמן להחליף את עילת הסבירות בעילת המידתיות, ורק אמר שייתכן שהוא מסכים עם אמירה זו.

97. לתלונת העותרת מיום 30.7.2023 (מס' 31 בטבלת התלונות) השיב הנציב ביום 13.8.2023 כי לפי בדיקתו הקטע לא נערך.

◀ העתק התלונה מיום 30.7.2023 ותשובת הנציב מיום 13.8.2023 מצורף **כנספח "32"**.

98. **עריכה מסלפת נוספת של דברי נשיא בית המשפט העליון (בדימוס) אהרון ברק**: ביום 19.6.2023 שידר ערוץ 14 קדימון (פרומו) לראיון עם אהרון ברק, קטוע במכוון כך שיישמע כאילו ברק מודה שהוא **מאוד מעורב** בניסיון להגיע לפשרה בהפיכה המשפטית, אף שבראיון עצמו ברק אמר שהוא מעורב, בכך שהוא "מקבל דיווח מכל הצדדים".

99. לתלונת העותרת מיום 21.6.2023 (מס' 32 בטבלת התלונות) השיב הנציב ביום 12.7.23 כי "מדובר בפרומו קצר בו נפלה טעות אנוש של עורך וידאו חדש" וכי הפרומו הוסר.

◀ העתק התלונה מיום 21.6.2023 ותשובת הנציב מיום 12.7.2023 מצורף **כנספח "33"**.

100. **עריכה מסלפת של דברי משה רדמן על הוצאות ביתו של ראש הממשלה לשעבר נפתלי בנט**: ביום 28.8.2023 שידר ערוץ 14 בתוכנית ה"פטרייטים" כאילו פעיל המחאה משה רדמן אמר על הוצאות לשיפוץ ביתו של ראש הממשלה בנט: "אני אישית עשיתי תחקיר הוציאו שם 48 מיליון", מבלי להביא את ההמשך הישיר של דברי רדמן שמשנה את משמעותם: כי מתוך ה-48 מיליון 40 מיליון הוצאו על מאבטחי ראש הממשלה, ושאר ההוצאה היתה בעיקר לחיווט של הבית כמשרד.

101. תלונת העותרת מיום 30.9.2023 (מס' 33 בטבלת התלונות), לא נענתה.

◀ העתק התלונה מיום 30.9.2023 מצורף **כנספח "34"**.

102. **עריכה מגמתית של דברי ח"כ אלעזר שטרן**: ביום 30.7.2023 שידר ערוץ 14 בתוכנית "הפטרייטים" קטע ערוך מתוך ראיון רדיו של ח"כ אלעזר שטרן ממנו השתמע ששטרן מבקר אי התנדבות למילואים עקב המחאה, מבלי לשדר את המשך הדברים בהם הבהיר שטרן שהביקורת היא כלפי מי **שמסרב** לשירות מילואים ולא כלפי מי **שלא מתנדב** לשירות מילואים עקב המחאה.

103. תלונת העותרת מיום 31.7.2023 (מס' 34 בטבלת התלונות) לא נענתה.

◀ העתק התלונה מיום 31.7.2023 מצורף **כנספח "35"**.

104. **שידור ללא בדיקה של משתתף מהקהל שסיפר כי הותקף בשוקר חשמלי בתפילת יום הכיפורים במרחב ציבורי בתל אביב**: ביום 1.10.2023, שידר ערוץ 14 באופן ספונטני וללא כל בדיקה משתתף מהקהל, נופר סינווני שסיפר - ללא כל אימות - כך:

" פתאום הקיפו אותי שמאלנים, קיצונים, אנרכיסטיים, התחילו ממש פיזית ובשלב מסויים הרגשתי שאני מחושמל פיזית [...] עם שוקר חשמלי [...] היו כמה ניסיונות"

105. תלונת העותרת מיום 2.10.23 (מס' 35 בטבלת התלונות) לא נענתה.

◀ העתק התלונה מיום 2.10.2023 מצורף **כנספח "36"**.

106. **הצגת נתונים חלקיים בלבד של דוח מודי'ס**: ביום 25.7.2023, תמצת ערוץ 14 דו"ח חריג וביקורת של חברת דירוג האשראי מודי'ס באופן חלקי ומטעה בכותרת: "דו"ח מודי'ס: דירוג האשראי נותר ללא שינוי" וכן במלים "קודם כל לא כצעקתה, לא הורידו דירוג, לא שום דבר, תפסיקו להתלהב שם בערוצי התעמולה". וכן "דבר שני, יש פה הרבה מאוד ביקורת על המחאה, על המילואמניקים, על ההפגנות"; זאת אף שנוכח המחאה הציבורית הנרחבת הזהיר דו"ח מודי'ס מפני השקעות בישראל, ושב וציין כי כבר בחודש אפריל 2023 הורד דירוג האשראי בישראל מ"חיובי" ל"ציבי".

107. תלונת העותרת לרשות מיום 26.7.2023 (מס' 36 בטבלת התלונות), לא נענתה.

◀ העתק התלונה מיום 26.7.2023 מצורף כנספח "37".

ג(8). **תוכן פרסומי בניגוד לכללים הרלוונטיים**

108. כללי הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו (תוכן פרסומי בטלוויזיה), התשפ"ב-2021 (להלן: "כללי הפרסום"), אוסרים, בין היתר, על שידור תוכן פרסומי שנועד לקדם **דת** אלא בהיתר של מנכ"ל הרשות או מי שהוא הסמיך לכך (סעיף 5 לכללי הפרסום). כמו כן, כללים אלו מחייבים גילוי נאות וחובת יידוע של הצופים לגבי תוכן פרסומי המשולב בתוכניות המשודרות בערוץ (סעיפים 9 ו-10 לכללי הפרסום).

109. **פרסום לקידום תשלום במישדר על הצדיק משפטנט**: ביום 9.7.2023, שידר ערוץ 14 תוכנית תיעודית אודות פעליו של הצדיק משפטנט, תוך שהצופים הופנו למספר טלפון כביכול לקבל "שירות חינם" של "העברת שמות לתפילה וקבלת אבני החושן", מבלי לציין שהעברת השמות לתפילה דורשת תשלום חודשי קבוע.

110. תלונת העותרת מיום 14.8.2023 (מס' 37 בטבלת התלונות) לא נענתה.

◀ העתק התלונה מיום 14.8.2023 מצורף כנספח "38".

111. **פרסום לקידום תשלום בהילולת האר"י הקדוש**: ביום 21.7.2023 הקדיש הערוץ למעלה משבע שעות, ל"הילולת האר"י הקדוש", הפציר בצופיו להתקשר למספר טלפון ולבקש בקשות תמורת תשלום כספי (שהוגדר "תרומה").

112. תלונת העותרת מיום 15.8.2023 (מס' 38 בטבלת התלונות) שהשידור מהווה תוכן פרסומי לא נענתה.

◀ העתק התלונה מיום 15.8.2023 מצורף כנספח "39".

113. **פרסום לקידום תשלום לקראת ימי התשובה**: ביום 18.8.2023 במסגרת יום שידור מיוחד לקראת ימי התשובה שלפני יום הכיפורים, קרא הערוץ להתקשר ולבקש בקשות, מבלי לציין שמדובר ברכישת שירות תמורת תשלום חודשי קבוע.

114. תלונת העותרת מיום 20.8.2023 (מס' 39 בטבלת התלונות), לא נענתה.

◀ העתק התלונה מיום 20.8.2023 מצורף כנספח "40".

115. **פרסום לקידום תשלום עבור סנין אדמורים לחג**: ביום 30.8.2023 הציע הערוץ לרכוש סנין "שגדולי האדמו"רים והמקובלים נוהגים לרכוש בראש השנה", עם מספר טלפון, תמורת תשלום, מבלי לזהות את השידור כתוכן פרסומי.

116. תלונת העותרת מיום 31.8.2023 (מס' 40 בטבלת התלונות), לא נענתה.

◀ העתק התלונה מיום 31.8.2023 **כנספח "41"**.

117. **תלונות נוספות על תוכן פרסומי**: בחודשים אוגוסט וספטמבר 2023 התלוננה העותרת בשש תלונות נוספות לרשות על תוכן פרסומי אסור בשידורי ערוץ 14 אך אף אחת מהן לא נענתה.

◀ העתק התלונות מהימים 14.8.2023, 3.9.2023, 5.9.2023, 20.9.2023, ו-27.9.2023 (מס' 41-47 בטבלת התלונות) מצורף **כנספח "42"**.

ג(9). העותרת פנתה פעמים רבות למיצוי ההליכים טרם הגשת העתירה

118. אף שכל אחת מ-55 תלונותיה של העותרת לרשות על ערוץ 14, מהווה למעשה מיצוי הליכים בטרם הגשת עתירה זו, כי פורטו בכל אחת מהן ההפרות והסעדים המבוקשים, פנתה העותרת לרשות באמצעות בא כוחה בארבעה מכתבים ייעודיים בהם נכתב במפורש כי מדובר במכתבי מיצוי הליכים בגין התלונות וההפרות שתוארו בעתירה.

119. בשניים מן המכתבים הללו (מהימים 3.7.2023 ו-19.9.2023), דרשה העותרת מן הרשות לכלול ברישיון הערוץ מנגנון מתאים (הקיים כמפורט להלן ברישיונות של ערוצי טלוויזיה האחרים שמשדרים חדשות), לשמירה ופיקוח על כללי האתיקה של שידורי הערוץ בתחום החדשות, ובפרט הקמת ועדת אתיקה בראשות שופט בדימוס או חברות במועצת העיתונות ואימוץ תקנון האתיקה שלה (סעד ב) לעתירה זו).

◀ העתק מכתבי העותרת הייעודיים למיצוי ההליכים מהימים 28.5.2023, 3.7.2023, 13.7.2023 ו-19.9.2023 מצורף **כנספח "43"**.

120. במענה לדרישה לכלול ברישיון ערוץ 14 הוראות לשמירה ופיקוח על כללי האתיקה, השיב היועץ המשפטי לרשות ביום 3.9.2023 כי דרישה זו להקמת ועדת אתיקה או חיוב הצטרפות למועצת העיתונות תישקל ביחס לכלל הערוצים הזעירים, אך למענה זה לא היה כל המשך.

◀ העתק תשובת היועץ המשפטי לרשות מיום 3.9.2023 מצורף **כנספח "44"**.

121. העותרת הגישה עוד 7 תלונות שמחמת קוצר היריעה לא פורטו בעתירה זו אלא רק בטבלת התלונות.

◀ העתק שאר 7 התלונות (מס' 49-55 בטבלת התלונות) מצורף **כנספח "45"**.

ד. חלק מההפרות והצטברות מהווים סכנה לדמוקרטיה

ד(1). הפצת ידיעות כזב סיכנה דמוקרטיות בעולם

122. תופעת ההפצה המסיבית של מידע מפוברק ומוטה הפכה לאיום של ממש על דמוקרטיות ברחבי העולם, כי היא משמשת כלי לתעמולה שזורעת שנאה ופילוג, ועלולה לשבש את המשטר הדמוקרטי לרבות תוצאות בחירות⁴. דוגמה לכך הם אירועי 6 בינואר 2021 בארה"ב כאשר קמפיין מתוכנן ומתוזמר להפצת ידיעות כזב, שנועד לסייע לנשיא ארה"ב לשעבר דונלד טראמפ לשלול את הלגיטימציה של תוצאות הבחירות לנשיאות ארה"ב בשנת 2020, גרם להסתערות המון משולהב על בית הנבחרים בארה"ב⁵.

123. הפצה סדרתית של Fake News (ובעברית ידיעות כזב) מנוצלת לעתים באופן יזום ומכוון כדי להנדס תודעה, להשפיע על תוצאות בחירות, לחרחר מחלוקות וקיטוב חברתי. תופעת "העובדות החלופיות" מקעקעת את אמון הציבור במוסדות השלטון והמשפט ובקיומה של אמת, כי כל פלג בציבור מאמין רק למידע שתואם את דעותיו. חומרת התופעה גרמה לכך שאפילו ברשתות החברתיות הבלתי מפוקחות קיימת רגולציה עצמית⁶.

124. חומרה מיוחדת יש בהפצה סדרתית של כזבים ומידע מוטה ומניפולטיבי בערוץ טלוויזיה מפוקח הכפוף לרגולציה, כאשר הציבור סומך שהפיקוח הרגולטורי יקפיד על ציות לכללי אתיקה של מהימנות, אובייקטיביות ואיזון, וסטנדרטים עיתונאיים, ויהווה הגנה מפני התופעות שתוארו לעיל.

125. כעולה מריבוי ההפרות, ערוץ 14 אינו נוהג כערוץ חדשות עיתונאי, אינו מציית לדין לרבות לא לכללי עיתונאות אחראית, ולא פעם דיווחו אינם נכונים או שקריים והדעות המובאות בו מוטות לטובת צד פוליטי ולטובת אינטרסים כלכליים ואחרים של בעל הרישיון.

126. בהיעדר אכיפה כלשהי של הרשות את הוראות הדין ותנאי הרישיון של ערוץ 14, הפכו שידורי הערוץ לתמהיל פסול של הפצת פייק ניוז, הסתה וקריאות לאי-ציות לפסקי דין, הזדהות מופגנת עם צד הפוליטי, ושידור של תכנים מונוליטיים התומכים בראש הממשלה המכהן, בנימין נתניהו.

ד(2). ערוץ 14 עונה להגדרה של ערוץ תעמולה

127. ב-מב"כ 1-25 יש עתיד בראשות יאיר לפיד נ' ערוץ יהודי ישראלי בע"מ (נבו 13.10.2022), קבע יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-25, כב' השופט יצחק עמית, כי שידורי ערוץ 14 בכללותם אינם עולים בגדר "מודעות פרסום" לפי חוק מימון מפלגות, תשל"ג-1973, ולכן מטעם זה בלבד נדחתה העתירה של תנועת "יש עתיד" להכריז על ערוץ 14 כ-"גוף פעיל בבחירות".

⁴ רשת הטלוויזיה האמריקאית Fox News נאלצה לשלם בפשרה בתביעת דיבה שהוגשה נגדה בגין הדהוד מסרי הקמפיין נגד הכרה בתוצאות הבחירות בארה"ב סכום עתק של 787,000,000 דולר.

ראו: https://www.calcalist.co.il/world_news/article/sycvckag3
⁵ ראו: <https://www.haaretz.co.il/news/world/america/2021-12-17/ty-article/.premium/0000017f-f11e-dc28-a17f-fd3f988a0000>

⁶ כך לדוגמה, סימנה רשת טוויטר (כיום X) ציוצים שפרסם נשיא ארה"ב לשעבר, דונלד טראמפ, ככאלה ש-"עלולים להטעות", ואף הציגה לצידם את העובדות הנכונות (ראו: <https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5737645,00.html>). וכך למשל, בפלטפורמת פייסבוק נאסרה הפצת תכנים כוזבים בקשר לנגיף הקורונה והחיסונים עבורו והוגברו אמצעי האכיפה על כך (ראו: <https://www.calcalist.co.il/internet/articles/0,7340,L-3874292,00.html>).

128. ברם, באותה פסיקה התווה כב' השופט עמית בפסק דינו סממנים לזיהוי 'ערוץ תעמולה' (בפס' 18):

"בערוץ תעמולה לא נמצא את שתואר לעיל, נהפוך הוא: כאשר חברי הפאנל מפרכסין זה את זה, מסכימים זה לדעתו של זה, ו"מרימים" האחד לשני ללא קול נגדי בעל משקל אפקטיבי; כאשר העיתון או ערוץ התקשורת אינו נותן בימה של ממש או מיקרופון למרואיין מהצד השני של הקשת הפוליטית; כאשר הערוץ מרומם רשימה פלונית או אישיות אלמונית, או נלחם במתנגדיהן, ונמנע כליל מהשמעת ביקורת כלפיהן; ובקיצור – כאשר הערוץ מדבר ב"שפה אחת ודברים אחדים" (בראשית, יא, א) – כאן לא נתקשה לזהות ערוץ תעמולה"

129. ההפרות שפורטו לעיל אכן מדגימות בדיוק את אותם הסממנים שמנה כב' השופט עמית: חברי הפאנל מפרכסין זה את זה, מסכימים זה לדעתו של זה, ו"מרימים" האחד לשני ללא קול נגדי בעל משקל אפקטיבי; ערוץ 14 אינו נותן בימה של ממש או מיקרופון למרואיין מהצד האחר של הקשת הפוליטית; ערוץ 14 מרומם את ראש הממשלה ומפלגות הקואליציה, נמנע כליל מהשמעת ביקורת כלפיהם ונלחם במפלגות האופוזיציה וב'שמאל'; **אין מנוס מהמסקנה כי ערוץ 14 פועל כערוץ תעמולה לכל דבר ועניין.**

130. ערוץ 14 נוקט בשידוריו גם במדיניות מכוונת של 'פגע וברח' או 'פגע והתנער': הערוץ מפרסם במכוון פרסומים פרובוקטיביים וקיצוניים, שלעתים מבוססים על פייק ניוז, ולעתים נאמרים ע"י אורחים שזמנו במיוחד לשם יצירת הפרובוקציה (כמו לדוגמה זימון פרקליטו לשעבר של יגאל עמיר, ארי שמאי, שציין את החקיקה בענינו של יגאל עמיר בהקשר לדיוני בג"צ על התיקון שכונה 'חוק טבריה'). בעקבות פניות הנציב אליו, הערוץ מיתמם ומתנער מהפרסומים (ראו לדוגמה תגובתו לכזב של אמנון יצחק שתוארה בסעיפים 20-24 לעיל). חלף סנקציה, הרשות מסתפקת בהבטחתו המובנת מאליה של הערוץ שהאורח לא יוזמן יותר (לעתים הערוץ מבטיח כי 'לפי שעה' האורח לא יוזמן כמו במקרה של סמדר שמואלי שתואר בסעיפים 32-34 לעיל). תגובת הערוץ מתפרסמת באיחור רב ובחשיפה מזערית בהשוואה לפרסום המקורי, כך שמעטים מצופי ערוץ 14 נחשפים אליה. חלקם עדיין משוכנעים שהפרסום הכוזב היה אמת לאמתה, ואת 'ההכחשה' כפה הממסד (ה'דיפ סטייט' הישראלי⁷).

131. מחדלה של הרשות להטיל סנקציות נגד הערוץ באותם מקרים המהווים כמתואר לעיל הפרות בוטות של החובות של הערוץ על פי הדין ועל פי תנאי הרישיון, מחזקת אצל צופיו את ההערכה שהגינוי הוא מהפה ולחוץ, שהפרסום הכוזב המקורי היה אמת, ושהרגולטור רק "מפריע" לציבור להיחשף ל-"לאמת" שנחשפת בערוץ 14. היעדר הפיקוח של הרשות מאפשר לערוץ 14 לייצר עבור צופיו מציאות מדומה ו"אמת חלופית".

132. מדיניותה הרופסת של הרשות כלפי ערוץ 14, מעניקה לשידוריו לגיטימציה ומעודדת צפייה בו. כך, החל מחודש מרץ 2022 ועד לחודש ספטמבר 2023, הערוץ יותר מהכפיל את אחוז הצפייה הממוצע בו בשעות הפריים⁸, ובתקופת מלחמת חרבות ברזל, מדובר בערוץ החדשות השני הכי נצפה בישראל⁹.

⁷ ראו: <https://www.themarker.com/weekend/2023-05-12/ty-article/.highlight/00000188-0acd-db03-adbd-.2efd77710000>

⁸ ראו: <https://www.the7eye.org.il/496474>; <https://www.ice.co.il/tv/news/article/981686>

⁹ ראו: <https://www.srugim.co.il/856533-%D7%91%D7%96%D7%9E%D7%9F-%D7%94%D7%9E%D7%9C%D7%97%D7%9E%D7%94-%D7%A2%D7%A8%D7%95%D7%A5-14-%D7%91%D7%94%D7%99%D7%A9%D7%92-%D7%A2%D7%A0%D7%A7>

ה. ערוץ 14 הפך בדרך חריגה לערוץ שכמעט כולו חדשות

ה(1). ערוץ 14 הפך מערוץ מורשת לערוץ שכמעט כולו חדשות וענייני היום

133. הערוץ קיבל תחילה רישיון כערוץ ייעודי למורשת ישראל, מהמועצה לשידורי כבלים ולשידורי לוויין ("מועצת הכבלים"), בהתאם לסעיף 16לד1. לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982, לפיו פורסמו מכרזים לחמישה ערוצים ייעודיים ממומנים מפרסומות: ערוץ חדשות, ערוץ בשפה הרוסית, ערוץ מוסיקה ישראלית, ערוץ בשפה הערבית וערוץ למורשת ישראל. רק ארבעה מתוכם החלו לשרד¹⁰.
134. במרץ 2012 פרסמה מועצת הכבלים את המכרז השני¹¹ לערוץ ייעודי למורשת ישראל. המשיבה 2 שהייתה המתמודדת היחידה במכרז זכתה בו, וקיבלה רישיון שידור מיוחד לערוץ ייעודי למורשת ישראל. היא החלה לשרד את ערוץ המורשת בשנת 2014 כ'ערוץ 20'.
135. ברישיונו כערוץ ייעודי לא הותר לערוץ 20 לשרד חדשות, ורק בדצמבר 2016 קיבל הערוץ מהמועצה היתר לשרד חדשות, בהיקף מוגבל של שעה בשעות צפיית שיא ועוד חצי שעה במהלך היום. אחד התנאים לכך היה הצטרפות הערוץ למועצת העיתונות ואימוץ תקנון האתיקה שלה, והערוץ עשה כך.
136. בפברואר 2018 עבר ביזמת שר התקשורת דאז, איוב קרא, תיקון מס' 44 לחוק הרשות (להלן: "תיקון מס' 44"), שאיפשר לרשות לתת רישיונות למשדרים זעירים, עם הקלות משמעותיות לעומת הרישיונות הקיימים, ובהם: אפשרות לשרד חדשות ללא הקמת חברת חדשות, חריג של בעלות בעל מניות יחיד בערוץ ואישור לבעלות צולבת על תחנות רדיו, הקלות בחובה להשקיע בהפקה מקומית, פטור מהפקת סוגה עילית, ופטור ממנימום השקעה בתוכן. בתיקון מס' 44 נקבעו גם שורה של הקלות רגולטוריות לערוצים זעירים ייעודיים, שהם ערוצים בעלי היקף הכנסה מצומצם שנועדו לתת מענה לקהלים ולנושאים ספציפיים שלא מקבלים ייצוג הולם בערוצי התקשורת המרכזיים.
137. כל הערוצים הייעודיים ובהם ערוץ 14 (אז ערוץ 20), וכן הערוצים בשפה הערבית, בשפה הרוסית (ערוץ 9); וערוץ המוזיקה (ערוץ 24) - שהיו בפיקוח מועצת הכבלים, ניצלו את תיקון מס' 44 כדי לקבל רישיון חדש מאת הרשות השנייה, שבו הקלות משמעותיות לעומת רישיונותיהם הקודמים, ועברו לפיקוחה. לא חל כל שינוי מהותי באופי השידורים של הערוצים האחרים, מלבד ערוץ 14.

ה(2). ברישיון ערוץ 14 הרשות התפרקה מסמכויות המוקנות לה ברישיונות של חברות חדשות

138. במרץ 2018 קיבל ערוץ 14 (אז 20¹²) רישיון מאת הרשות, בתהליך מואץ.
- ← העתק רישיון ערוץ 14 מצורף כנספח "46".
139. הרישיון החדש התיר לערוץ 14 לשרד חדשות ללא הגבלה. אך עם זאת, ברישיון שהעניקה לערוץ 14, הרשות התפרקה, ללא כל הצדקה, מסמכויות פיקוח ואכיפה המוקנות לה ברישיונות של חברות החדשות האחרות (להלן "רישיון החדשות"), כגון: סמכות ליטול זמני שידור בגין הפרות, סמכות לנקוט בפעולות לשם תיקון הליקויים או לקבוע סנקציות בשל ההפרות הנוגעות לשידורים אסורים,

¹⁰ הזוכה במכרז ערוץ החדשות, שקיבלה רישיון בשנת 2002 (לאחר שבית המשפט העליון קיבל את עתירתה והחזיר את המכרז למועד המכרזים), לא הצליחה להעלות ערוץ לאוויר והמועצה שללה את רישיונה בשנת 2004.

¹¹ בשנת 2004 נעשה ניסיון ראשון לפרסם מכרז לערוץ מורשת. זכתה בו חברת אלף מורשת תקשורת בע"מ, אך לבסוף בוטלה זכייתה והיא נמצאה לא כשירה לעמוד בתנאים.

¹² בשנת 2021 עבר הערוץ לשרד באפיק 14 ושינה את המותג שלו ל-עכשיו 14.

סמכות להוסיף ולקבוע חובות והנחיות חדשות לבעל הרישיון, וכן הגבלות על תוכן הגבלות על שידור פרסומת בשידורי החדשות, כמפורט להלן.

◀ העתק רישיון החדשות הגנרי המופיע באתר הרשות מצורף כנספח "47".

140. הרשות ויתרה ברישיון ערוץ 14 על הסמכות לנטילת זמני שידור, המוקנית לה בסעיף 15 לרישיון החדשות:

"15.1. המועצה רשאית ליטול עד שני אחוזים מכלל זמן השידורים, בפריסה שנתית, משידוריו של בעל הרישיון לצורך שידורים מטעם הרשות, בהתאם להוראות סעיף 48(א) לחוק.

15.2. המועצה רשאית לשדר שידורים מטעם הרשות בזמנים שנטלה לפי סעיף 49 לחוק. המנהל רשאי להורות על צבירת זמני שידור שניטלו לפי סעיף זה, ועל ריכוזם ולהורות לבעל הרישיון לשבץ במקומם שידורים מטעם הרשות."

141. הרשות ויתרה ברישיון של ערוץ 14 על המנגנון לנטילת זמני שידור שבסעיף 43 לרישיון החדשות:

"43.1. מצאה הרשות, כי בשידור מסוים יש משום הפרה לכאורה של הוראות החוק, התקנות, הכללים או הרישיון, המחייבים הפעלת סמכות מסמכויות הרשות – יפנה בכתב אל בעל הרישיון ויבקש את תגובתו כאמור בכללים.

43.2. תגובתו של בעל הרישיון להפרה לכאורה ולאפשרות נטילת זמני שידור תהווה שימוע בכתב לצורך קביעת ההפרה, לצורך נטילת זמני שידור, ככל שהחלטה על נטילת זמני שידור כאמור תתקבל.

43.3. ועדת ההפרה אשר ימנה המנהל תדון בהפרה לכאורה, לאחר שנתנה לבעל הרישיון הזדמנות לטעון טענותיו (לאור נימוקי בעל הרישיון אם התקבלו, או בהעדרם אם לא נמסרה תגובה), ותשקול האם יש מקום ליטול בגינה זמן שידור או להפעיל כל סמכות אחרת הנתונה לרשות, או לבטל את הליך ההפרה לכאורה.

43.4. ועדת ההפרות, המנהל והמועצה יפעילו סמכויותיהם בהתאם לכללים."

142. הרשות ויתרה ברישיון ערוץ 14 על סמכותה לנקוט בפעולות לשם תיקון ליקויים או לקבוע סנקציות בשל ההפרות הנוגעות לשידורים אסורים והגבלות על תוכן, כאמור בסעיף 17.5 לרישיון החדשות:

"17.5. המועצה והמנהל רשאים להורות לבעל הרישיון לנקוט בפעולות לשם תיקון ליקויים או מניעת תקלות באופן ובמועד שיקבעו, וכן לקבוע לבעל הרישיון הפרות וסנקציות בשל שידורים שאינם עומדים בדרישות החוק, כללי המועצה, הרישיון או הנחיות הרשות. לא נקט בעל הרישיון בפעולות השיפור כאמור, רשאית המועצה להורות על ביצוע פעולות אלו במקום בעל הרישיון ועל חשבונו."

143. הרשות ויתרה ברישיון ערוץ 14 על הגבלות על שידור פרסומת בשידורי החדשות, כאמור בסעיפים 17.3-17.4 לרישיון החדשות:

"17.3. בעל הרישיון לא ישדר דבר שהוא בגדר שידור פרסומת, לרבות פרסומת אגב, פרסומת מוסווית או פרסומת בלתי מודעת. בעל הרישיון יתייעץ עם המנהל לגבי כל שידור העלול להפר איסור זה.

17.4. מבלי לגרוע מכלליות האמור, בעל הרישיון יקפיד שלא יהיו בשידורי החדשות פרסומות אגב למוצר או לשירות, ובכלל זאת סימני מסחר, שמות

מותגים, שלטים או צילום שם בולט של יצרן, יבואן או משווק, והכל בהתאם להוראות הזין והנחיות המועצה."

144. הרשות ויתרה ברישיון ערוץ 14 על סמכותה להוסיף ולקבוע חובות והנחיות חדשות לבעל הרישיון. כאמור בסעיף 13.4 לרישיון חברת החדשות (הקטע שאינו ברישיון ערוץ 14 מסומן בקו תחתון):

"13.4 בלי לפגוע בכל סמכות אחרת הנתונה לרשות על-פי דין ועל-פי הוראות הרישיון, תהא הרשות רשאית במהלך תקופת הרישיון להוסיף ולקבוע מחויבויות והנחיות נוספות, לרבות לעניין הבטחת הגיוון המגדרי והגיוון החברתי-תרבותי בשידורי בעל הרישיון, וזאת בין היתר באמצעות קביעת מכסות שונות, ובהן מכסות להשתתפות קבוצות מיעוט בשידורים, לשילוב קבוצות מיעוט במערך כוח האדם של בעל הרישיון, ועוד."

145. כמו כן, הרשות פטרה את הערוץ מהחובה להקים ועדת אתיקה בראשות שופט בדימוס או מחברות במועצת העיתונות ובאימוץ תקנון האתיקה שלה, כאמור בסעיף 13.9 ברישיון החדשות:

"13.9 בעל הרישיון יהיה חבר במועצת העיתונות ולחילופין, יקים ועדת אתיקה עצמאית בת שלושה חברים ובראשה שופט בדימוס, אשר תתכנס פעם בחודש לפחות, ויפעל על פי הנחיותיה והוראותיה. בעל הרישיון יפרסם בציבור את הדרכים לפניה לוועדת האתיקה ואת נוהלי עבודתה."

146. ואכן לאחר קבלת הרישיון מהרשות התפטר הערוץ מחברותו במועצת העיתונות, וזאת בניגוד לרוב רובם של ערוצי הטלוויזיה וגופי התקשורת המרכזיים (כגון: חדשות 12, תאגיד השידור הישראלי "כאן", קבוצת מעריב, ועוד). כך גם נמנע הערוץ מלקבל על עצמו את תקנון האתיקה של מועצת העיתונות, שנאכף באמצעות בית הדין לאתיקה של מועצת העיתונות. כידוע, מועצת העיתונות היא גוף וולונטרי ציבורי שהוקם בשנת 1963 במטרה לשמור על חופש העיתונות ועל כללי האתיקה העיתונאית בישראל¹³. בשנת 2011 התאגדה המועצה כעמותה, וכעת הנשיא המכהן שלה הוא המשנה לנשיאת בית המשפט העליון בדימוס חנן מלצר. תקנון האתיקה של מועצת העיתונות עודכן בשנת 2020 (בעוד שכללי האתיקה של הרשות השניה נוצרו בשנת 1994 וכמעט ולא עודכנו מאז).

147. הרשות גם פטרה את ערוץ 14 מסעיפים המחייבים להעשיר ולגוון את מפת השידורים הכלל ארציים כאמור בסעיפים 13.1-13.2 לרישיון חדשות (הקטעים שאינם ברישיון ערוץ 14 מסומנים בקו תחתון):

"13.1 בעל הרישיון ישדר בהתאם לאמור בחוק, לכללי המועצה והנחיותיה ולהנחיות המנהל באשר לתוכן השידורים ולסוגי התוכניות, ייתן ביטוי למגמות הקבועות בסעיף 5 לחוק ויעשה ככל שיידרש כדי לסייע ליצירת ערוץ שידור אשר יעשיר ויגוון את מפת השידורים הכלל ארציים בישראל והכל בהתאם למפורט בכללים."

13.2 בעל הרישיון יסייע ליצירת ערוץ שידור איכותי ברמתו ומגוון בתוכניות, המתחרה בהצלחה בערוצי שידור כלל-ארציים אחרים"

חלף סעיף זה מופיעה ברישיון ערוץ 14 ההוראה: **"13.4 בעל הרישיון ישדר תכניות ברמה ואיכות הולמים, וירכיב לוחות שידורים מגוונים איכותיים ומאוזנים, להנחת דעת המועצה, על פי הקבוע בחוק, בכללי המועצה בהחלטותיה והנחיותיה."**

¹³ בשנת 2021 ניסה המגיש הבכיר בערוץ 14, שמעון ריקלין, להקים חלופה למועצת העיתונות של עיתונאים שמזוהים עם הימין הפוליטי, אך היזמה לא צלחה, ראו <https://www.the7eye.org.il/483200>.

148. עינינו הרואות כי הרשות פטרה את ערוץ 14, ללא כל הצדקה, מהוראות רישיון המקנות לה סמכויות פיקוח וענישה, ואשר חלות על חברות החדשות האחרות שהרשות העניקה להן רישיונות לחדשות.

ה(3). ערוץ 14 זכה גם בחוק להטבות רגולטוריות שמחייבות דווקא פיקוח הדוק יותר

149. בעקבות תיקון מס' 44 נהנה ערוץ 14 משורה של הקלות ופטורים מהגבלות רגולטוריות שהטילו החוק והרשות על ערוצים אחרים המשדרים חדשות, כדי למנוע ניצול לרעה של רישיון השידור בכלל ושידור חדשות בפרט. מתן רישיון של הרשות השניה לפי תיקון 44 לחוק איפשר לערוץ 14 (20 אז) להסב את עיקר שידוריו מערוץ מורשת לערוץ שכמעט כולו חדשות, וכאמור לעיל תוך הקלות לעומת כל ערוץ אחר שמשדר חדשות. כך גם נעקפה החובה שבחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982, לקיים מכרז על ערוץ חדשות ייעודי, והכללים החלים עליו שם.

150. בתיקון מס' 44 נקבעה הוראת מעבר, המחילה הקלות זמניות לערוצים הזעירים לתקופה של חמש שנים, עד ליום 25.2.2023, כיהגת ינוקא'. בפברואר 2023 האריך תיקון מס' 48 לחוק הרשות **בשנה נוספת** את תוקף ההקלות הזמניות שנקבעו בו, ובהן החרגתם של הערוצים ההלו מהוראות חוק מסוימות: האיסור על החזקת הערוץ על ידי בעלים יחיד, הגבלות על בעלויות צולבות של שידורי רדיו או טלוויזיה בנסיבות מסוימות, העדר חובת הפרדה מבנית לחברת חדשות, מתן רישיון גם למבקש רישיון שהפר את הוראות החוק; וכן הוארכו הפטור מתשלום דמי רישיון שנתיים והפטור מחובת הפקדת בטוחות מעבר לערבויות קיימות, והחובה של חברות הכבלים והלוויין (כיום הוט ויס) להעביר במסגרת שידוריהם את שידורי הערוצים ופטור מתשלום עבור שידור כאמור.

151. אחת ההקלות היא שבעלי הערוץ, המיליארדר ויאצסלב (יצחק) מירילשוילי, רשאי להיות בעלים יחיד, והוא אכן בעל המניות היחיד במשיבה 2 (בשרשור), וגם רשאי להחזיק בכלי תקשורת אחרים. בערוץ 14 נוצר אפוא מצב שבו **'בעל המאה הוא בעל הדעה'**, אשר בית משפט נכבד זה ראה כבעייתי, עד כדי שקימו מהווה עילה להגבלת חופש הביטוי; ר' בג"ץ 10203/03 **המפקד הלאומי בע"מ נ. היועץ המשפטי לממשלה ואח'** (נבו 20.8.2008) (להלן: **"עניין המפקד הלאומי"**), בפס' 44 לפסק דינה של כב' הנשיאה (כתוארה אז) מ. נאור (ז"ל):

"בהקשר זה מקובלת עלי עמדת המדינה, לפיה תפקיד ההסדרה של חופש הביטוי בענייננו היא להבטיח קיומו של שוויון בהשתתפות בשיח הציבורי ולמנוע השפעה בלתי הוגנת ובלתי שוויונית על ציבור המאזינים והצופים.

בעוד שלעיתים קרובות יושג השוויון על ידי הסרת חסמים בפני ביטויים בפורומים בהם הנגישות לקהל הביטוי היא גדולה והביטוי בהם הוא אפקטיבי (ראו והשוו: עע"מ 3307/04 קול אחר בגליל נ' המועצה המקומית משגב (מיום 4.4.2005)), לעיתים, באופן פרדוקסלי לכאורה, תידרש דווקא פעולה מגבילה על מנת להבטיח את השוויון המהותי בין הביטויים הפוליטיים. גישה זו נסמכת במישור העיוני על התיאוריה הדמוקרטית של חופש הביטוי (דיין-אורבך 388-391, 395-404), על חשיבות עקרון השוויון (גיא פסח "משאבי ביטוי – קווים לדמותם ומתווה להקצאתם" שקט, מדברים! התרבות המשפטית של חופש הביטוי בישראל 299, 333, 353-354 (מיכאל בירנהק עורך, 2006)) ועל תפקידה של התקשורת כפועלת ב"מתחם ציבורי" (פסח הבסיס העיוני 970-974):

"פרדיגמת השיח... רואה באופן חיובי דרגה מסוימת של הסדרה שלטונית בתחום התקשורת והביטוי... מעורבות כזו נתפסת כהכרחית כדי להבטיח שיח וסביבת ביטוי נאותים

מבחינת דרגת הביזור, הגיוון וריבוי הדעות והמידע" (פסח משאבי ביטוי 330).

בהקשר זה, כאשר נוצר חשש שהאפשרות לרכוש זמן פרסום לצורך הפצת ביטויים פוליטיים עלולה לגרום לאפליה ביחס לאותם ביטויים שאינם זוכים לתמיכה כלכלית המאפשרת להם להיות מוצגים במסגרת הפרסומות, הרי שהסיכון לשמירת האיזון בין ההשקפות השונות בחברה הוא ברור. במצב כזה, הגבלה על ביטויים פוליטיים במסגרת תשדירי הפרסומות, כעולה מן הכללים, ככל שהיא מידתית בנסיבות העניין, ולכך אתייחס להלן, מהווה דווקא גורם מחזק ולא מחליש לשיח הציבורי. היא מגבילה את יכולת ההשפעה של הממון על תהליכי הבחירה החברתיים ומצמצמת את החשש עליו הצביעה המדינה. בית משפט זה התייחס בעבר לחשש עליו הצביעה המדינה:

"[...] גישה שונה או מקילה בנושא זה, השלמה עם מעשים מעין אלה והיגררות אחריהם, יביאו בהכרח לשיבוש התהליך הדמוקרטי ולסילוף דמותו, שכן, התוצאה הבלתי נמנעת תהיה, כי בעל המאה יהיה גם בעל הדעה, וכפועל יוצא מכך גם בעל השררה, על כל המשתמע מכך; אין לך עיוות חמור יותר מזה של עקרון השיטה הדמוקרטית בחברה נאורה" (ע"פ 71/83 פלאטו שרון נ' מדינת ישראל, פ"ד לח(2) 757, 766 (1984); וראו גם דו"ח מבנה השידור הציבורי, 57).

152. ובהמשך דבריה, נקבע בפס' 45:

"בענייננו המשיבים ביססו חלק נכבד מכתבי התשובה בפירוט החשש שביטול הכללים, באופן שיתיר את מסגרת תשדירי הפרסומות לכניסתם של גופים פוליטיים, או למסרים פוליטיים, יביאו להשתלטות של הגורמים החזקים, שכוחם לבטא את עמדותיהם רב יותר מקבוצות אחרות, על מסגרת תשדירי הפרסומות באופן שירוקן מתוכן את דוקטרינת ההגינות בשידורים. [...]"

החשש מתעצם כיוון ששידורי הרדיו והטלוויזיה הם אמצעי תקשורת רב עוצמה:

"מקום שקהל היעד של ההתבטאות הוא הציבור הרחב, אזי האמצעי האפקטיבי ביותר להגשמת חופש הביטוי הוא אמצעי התקשורת, ובמיוחד שידורי הרדיו והטלוויזיה, המגיעים כמעט לכל בית בישראל" (פרשת גוש שלום, 3891. וראו, ביחס לפרסומות מסחרית, גם בג"ץ 7833/96 מלניק נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו, פ"ד נב(3) 586, 595 (1998) (להלן – פרשת מלניק); וכן פרשת נטו 526).

153. אמנם, בעניין המפקד הלאומי נדונו תשדירי פרסומות והחוקתיות של כללי הרשות שאסרו על שידור פרסומות בעניינים השנויים במחלוקת פוליטית או אידיאולוגית בציבור. אולם העקרון שלפיו 'בעל המאה' אינו יכול להיות 'בעל הדעה' בערוץ טלוויזיה מפוקח, ועלול להשפיע בדרך זו על תוצאות הבחירות, תקף ביתר שאת לגבי ערוץ ששידוריו לא מאוזנים ומוטים לצד פוליטי כמו ערוץ 14.

154. העדר ההגבלות הללו ביחס לערוץ 14 מחייב שהרשות כרגולטור תפקח עליו בפיקוח מוגבר, אך במקום זאת, היא מפקחת עליו פיקוח חסר כפי שראינו לעיל.

155. לאחרונה, ביום 21.11.2023, יזם משרד התקשורת גם פטור לטובת ערוץ 14 מתשלום דמי הפצה בעבור שימוש בהפצת שידוריו דרך מערך 'עידן פלוס', בתקופת מלחמת חרבות ברזל (לרבות רטרואקטיבית),

בתזכיר חוק הפצת שידורים באמצעות תחנות שידור ספרתיות (תיקון מס' 6) (דמי הפצה בתקופת חרבות ברזל) (הוראת שעה), התשפ"ד-2023, שפרסם משרד התקשורת להערות הציבור.

◀ העתק תזכיר חוק הפצת שידורים מיום 21.11.2023 מצורף כנספח "48".

156. ערוץ 14 חב 6.5 מיליון שקל לרשות השנייה בגין ההפצה שלו בעידן בתחילת דרכו, אך הרשות אינה גובה את החוב. תלונת העותרת על כך מיום 17.5.2023 (מס' 48 בטבלת התלונות) לא נענתה.

◀ העתק תלונת העותרת מיום 17.5.2023 מצורף כנספח "49".

1. המסגרת הנורמטיבית הדרושה להכרעה בעתירה

157. המשטר הרגולטורי החל על בעלי רישיון לשידורי טלוויזיה מחמיר יותר מאשר ההגבלות על אמצעי תקשורת אחרים, משום שבעלי הרישיונות משתמשים במשאבי המדינה כמו תדרים וזוכים לקדימות בשיבוץ בפלטפורמות הרב-ערוציות. בית המשפט העליון קבע כי "חשיבותה של התקשורת המשודרת ומרכזיותה במרקם החיים הדמוקרטיים הינן חלק מהשיקולים המצדיקים קיומו של פיקוח רגולטורי על אמצעי השידור" (עע"מ 10845/06 שידורי קשת בע"מ נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו פס' 88 (נבו 11.11.2008)).

158. על ערוצי הטלוויזיה המפוקחים, וערוץ 14 בכללם, חלות חובות מכח חוק הרשות השנייה, מכח הכללים שנקבעו מכוחו שהם במעמד של חקיקת משנה, ומכח רישיונות השידורים שנתנה הרשות לכל אחד מהערוצים. לצורך אכיפת חובות אלו הוענקו לרשות סמכויות להטיל סנקציות ואמצעי אכיפה כלפי ערוצי הטלוויזיה המשודרים, לרבות סמכויות להטיל עיצומים כספיים. הכול כמפורט להלן.

(1) הוראות חוק הרשות השנייה הרלוונטיות לענייננו

159. חוק הרשות השנייה הוא החוק המרכזי המסדיר את שידורי הטלוויזיה בישראל. סעיף 32(א) לחוק קובע את העקרון הבסיסי, לפיו שידורים לציבור בישראל אמורים להתבצע על פי הוראות חוק הרשות השנייה והוראות הרישיון:

"לא יקיים אדם, לא יפעיל תחנת שידור, ולא יקיים שידורים אלא אם כן קיבל לכך זיכיון או רישיון, בהתאם להוראות חוק זה."

160. סעיף 33(ג) לחוק הרשות מסמיך את מועצת הרשות לקבוע את תנאי הרישיון של בעלי הרישיונות לשידורי טלוויזיה, באופן הבא:

"המועצה רשאית לקבוע, בכללים, תנאים והגבלות למתן רישיון לשידורי טלוויזיה, נוסף על אלה המנויים בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), במטרה להבטיח כי המבקש יקיים את שידורי הטלוויזיה בהתאם להוראות לפי חוק זה, לכללי המועצה ולרישיון; כמו כן רשאית המועצה לקבוע ברישיון לשידורי טלוויזיה תנאים, הוראות והגבלות בכל עניין הנובע מהוראות חוק זה."

161. בהשלמה לכך, סעיף 33(ד) לחוק הרשות קובע כי "בעל רישיון ימלא אחר כל תנאי הרישיון לשידורי טלוויזיה כפי שנקבעו ברישיונו".

162. בסעיף 46(א) לחוק, תחת הפרק שכותרתו "חובות כלליות בשידורי בעל זיכיון", נקבע כי בעל רישיון/זיכיון לשידורים לא ישדר שידורים שיש בהם, בין היתר, "עבירה פלילית או עוולה אזרחית

לפי כל דין" או "הסתה לגזענות, לאפליה או לפגיעה ממשית באדם או בקבוצת בני אדם, על רקע השתייכותם לדת, גזע, לאום, מין עדה, אורח חיים או מוצא".

163. מעבר לחובות המוטלות בחוק הרשות השנייה על בעל רישיון שידור, לעניין תוכן השידורים, קיימות חובות נוספות שהוטלו עליו, אשר נקבעו בכללי הרשות השנייה, אותם הוסמכה מועצת הרשות לקבוע בסעיף 24 לחוק, והם כאמור במעמד של חקיקת משנה.

164. וכך נקבע בסעיף 24 לחוק:

"24. (א) המועצה, תקבע כללים, בכפוף להוראות התוספת השנייה, בשים לב לתפקידה לפי חוק זה, כמפורט להלן:

[...]

(2) אתיקה בשידורי טלוויזיה ורדיו ובפרסומות;

[...]

(5) שידורים אסורים כאמור בסעיף 46; [...]"

ו(2). הוראות נוספות בכללי האתיקה בשידורים

165. כללי האתיקה בשידורים שהותקנו מכוח החוק קובעים חובות ברורות המחייבות את הערוץ ועיקרן: אתיקה מקצועית, יושרה, אמינות, דיוק, אובייקטיביות, איזון, הוגנות ומקצועיות.

166. ההוראות המפרטות את החובות אלו צוטטו לעיל בפרק ג' לעיל במסגרת תיאור התלונות על הפרות של הערוץ את החובות הללו.

167. בסעיף 22 לכללי האתיקה נקבע כי כל הפרה של הכללים, "ייראו אותה כהפרה של בעל הזכיון שבשידוריו הופרה ההוראה", וכי "חובת שמירתם של כללים אלה מוטלת על כל אחד מעובדי בעל הזכיון ופועלים עבורו, וחובתו של בעל הזכיון להבטיח את שמירתם של כללים אלה בידיהם".

ו(3). הכללים לגבי תוכן פרסומי בטלוויזיה

168. כללי הרשות השנייה מסדירים גם את הפעילות של בעל רישיון בתחום הפרסום. האסדרה בתחום הפרסום נועדה בעיקר לקבוע מסגרת לשילוב תוכן פרסומי בשידורים של בעל הרישיון וכן למנוע פעילות לא תקינה בתחום זה. הכללים הללו עודכנו בשנת 2021.

169. בסעיף 5 לכללי התוכן הפרסומי בטלוויזיה נקבעו תכנים אסורים בפרסום, בין היתר למשל, "דת, מיסטיקה, תורת הנסתר, העל טבעי וכיוצא באלה", שלגביהם שנקבע כי הם לא ישולב בשידורים תוכן פרסומי שנועד לקדםם, אלא בהיתר של מנכ"ל הרשות או מי שהוא הסמיך לכך.

170. בכלל 9 לכללי התוכן הפרסומי נקבעה חובת יידוע, לפיה:

"בעל רישיון המבקש לשלב בתוכניותיו תוכן פרסומי, יקדים וישדר, טרם שידור התוכנית המשלבת תוכן פרסומי, תשדירים המסבירים לצופה מהי המשמעות של שילוב תוכן פרסומי בתוכניות ומהו אופן סימונו; תוכן התשדירים ותדירות שידורם יתחשבו במאפייני הקהל הצופה בערוץ, לרבות בגיל הצופים; התשדירים יהיו באישור המועצה ולפי הנחייתה."

171. כלל 10 לכללי התוכן הפרסומי מחייב את בעל הרישיון בגילוי נאות, וכך נקבע בו:

"(א) לגבי תוכנית שבה משולב תוכן פרסומי יחולו הוראות אלה:

(1) התוכנית תזוהה ככזו במשך 3 שניות, בתחילת התוכנית וכן ביציאה ובחזרה מפרסומות, על ידי סימן זיהוי חזותי כמובא בתוספת;

(2) בשילוב תוכן פרסומי בנושאי חינוך ופיננסים, יופיע סימן הזיהוי החזותי במשך כל זמן שידור התוכן המשולב;

(3) סימן הזיהוי החזותי יוצג גם במדריך השידורים האלקטרוני במהלך כל זמן שידור התוכנית.

(ב) בסיומה של תוכנית שבה משולב תוכן פרסומי תוצג הודעה על זהות המממן; במקרה ששם המוצר המופיע בתוכנית אינו מזוהה דיו עם זהות המממן, תכלול ההודעה גם את שם המצרף או השירות ואת זהות המממן".

172. הכללים קובעים גם חובת דיווח חצי שנתית על בעל הרישיון, אשר נדרש להעביר למועצה "דוח על כל התוכניות שכללו תוכן פרסומי באותה חצי שנה", בו עליו לפרט, לגבי כל תוכנית, את "מהות התוכן הפרסומי ששולב בה, זהות הגורם המממן, פירוט כלל העסקאות עם אותו גורם מממן והתמורה ששילם בעד שילוב התוכן הפרסומי, בציון עלותה הכוללת של התוכנית..." (סעיף 12 לכללי התוכן הפרסומי).

ו(4). הוראות רישיון ערוץ 14

173. מקור נוסף לחובות המוטלות על הערוץ הן הוראות הרישיון שניתן למשיבה 2 על ידי הרשות. הרישיון צורף כנספח 46 לעיל.

174. סעיף 13.1 לרישיון, מעגן את החובה החלה על הערוץ לשדר בהתאם לחקיקה המסדירה את פעילותו:

"בעל הרישיון ישדר בהתאם לאמור בחוק, לכללי המועצה והנחיותיה ולהנחיות המנהל באשר לתוכן השידורים וסוגי התוכניות, ייתן ביטוי למגמות הקבועות בסעיף 5 לחוק והכל בהתאם למפורט בכללים".

175. בסעיף 13.2 לרישיון, נקבעה ועוגנה במפורש חובת ההקפדה על אמינות, דיוק והוגנות, כחלק מהחובות האתיות והמקצועיות החלות על הערוץ, וזאת בנוסף על הכללים שנקבעו בכללי האתיקה:

"שידורי בעל הרישיון ייערכו תוך הקפדה על אמינות ודיוק במידע המשודר, על עקרונות של איזון והוגנות (fairness), על עקרונות האתיקה המקצועית, על כללי המועצה לעניין אתיקה בשידורים, ועל כל הנחיה שניתנה לפיהם על ידי המועצה או המנהל".

176. בסעיף 11.4 לרישיון, נקבעה חובתו של בעל הרישיון לפקח על כל היבט של קיום התחייבויותיו על ידי מי מהפועלים מטעמו או עבורו:

"בעל הרישיון אחראי לפקח באופן שוטף על כל עובדיו, שלוחיו וכל מי שנוטל חלק בביצוע שירותי הרישיון מטעמו או בעבורו, וחיבב לוודא כי אין בפעולותיהם הפרה של הרישיון החוק, התקנות וכללי המועצה, או כל דין אחר".

177. וכך נקבע גם בסעיף 16 לרישיון, שכותרתו "שידורים אסורים והגבלות על תוכן השידורים":

"16.1. בעל רישיון לא ישדר שידורים, לרבות תשדירי פרסומת, האסורים לשידור על פי החוק, כללי האתיקה שקבעה המועצה, והנחיות בענייני

אתיקה שיקבעו המועצה או המנהל מזמן לזמן, ואשר יהוו חלק מתנאי רישיונו.

16.2. בעל הרישיון ימלא באופן מלא ומדויק כל הוראה בכללי המועצה וכל הנחיה בכללי המועצה וכל הנחיה שניתנה על פי כללי המועצה או על פי רישיון זה, המטילה הגבלות על השידורים, לרבות תשדירי הפרסומות, בין הגבלות הנוגעות לתוכנת ובין הגבלות אחרות...".

178. אם כן, הוראות הרישיון שהוענק לערוץ קובעות גם הן, באופן חד משמעי וברור, כי הערוץ חייב ומחויב לפעול על פי כללי האתיקה המסדירים את נושא האתיקה בשידורים.

(5) סמכות הרשות להטלת עיצומים כספיים כדי להתמודד עם הפרות הערוץ

179. סעיף 5 לחוק הרשות השנייה קובע את תפקידה וחובתה של הרשות לפקח על שידורים לפי החוק, וכך נקבע בו:

"5. (א) תפקידה של הרשות הוא פיקוח על שידורים לפי חוק זה.

(ב) במילוי תפקידה האמור תפעל הרשות במגמה –

(1) להבטיח השקעה בהפקות מקומיות, בתוכניות סוגה עילית ובשידורי חדשות;

(2) לשמור על אתיקה בשידורים ובשידורי פרסומת;

(3) להנגיש את השידורים לאנשים עם מוגבלות;

(4) להגן על קטינים וחסרי ישע;

(5) למנוע שידורים אסורים;

(6) לעודד את התחרות, בין השאר, באמצעות הסרת והנמכת חסמי כניסה לתחום השידורים;

(7) להבטיח שידור מידע מהימן, הוגן ומאוזן".

180. הפסיקה שעסקה בכך, למשל בת"צ (מחוזי י-ם) 23955-08-12 קולך - פורום נשים דתיות נ' רדיו קול ברמה פס' 84 (נבו 9.9.2014), הדגישה כי תפקיד הפיקוח הוא תפקידה העיקרי של הרשות:

"הרשות השנייה היא תאגיד סטטוטורי שהוקם מכוח החוק, ותפקידה העיקרי הוא לפקח על השידורים".

181. בסעיף 49 לרישיון שכותרתו "עיצומים כספיים", נקבע כי ועדת הפרות של הרשות רשאית להטיל עיצום כספי בין היתר בגין הפרה של הוראות החוק, הכללים או הרישיון, ובמקרה של הפרה חוזרת רשאית היא להטיל עיצום הכספי עד לכפל סכום העיצום בגין הפרה ראשונה (72,282 ₪, בתוספת מע"מ) (סעיפים 49.4 ו-49.11 לרישיון). נצטט שני סעיפים אלו בהתאמה:

"49.4 מצאה ועדת הפרות כי בעל הרישיון הפר, בין בעצמו ובין על ידי אחר, תנאי ברישיון או הוראה מהוראות החוק, הכללים, התקנות או ההנחיות שניתנו לו על-ידי הרשות, רשאית היא להטיל על בעל הרישיון עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על 72,282 שקלים חדשים, בתוספת מע"מ."

וכן:

"49.11 בהפרה חוזרת יהיה רשאי המנהל או ראש ועדת הפרות להטיל כפל סכום העיצום הכספי אשר ניתן להטיל על הפרה ראשונה. "הפרה חוזרת" – הפרה נוספת אשר נקבע לגביה עיצום כספי, המבוצעת בתוך שנתיים מן היום שבו הוטל עיצום כספי על הפרה הקודמת."

182. עוד נקבע בסעיף 45.1 לרישיון כי:

"45.1 המועצה והמנהל, או מי מטעמם, יפקחו על אופן ביצוע הרישיון בכל הנוגע לקיום הוראות החוק, התקנות, הכללים והרישיון בידי בעל הרישיון..."

183. ובהשלמה לכך, נקבע בסעיף 46.1 לרישיון כי:

"46.1 המנהל או המועצה יהיו רשאים לפעול בכל דרך, לרבות בדרך של תובענה אזרחית, למימוש הסמכויות הנתונות להם לפי הרישיון ולפי כל דין"

184. משילוב ההוראות הללו עולה כי תפקידה של הרשות השנייה הוא לפקח על השידורים של הערוץ, וכי תפקיד זה כולל בתוכו סמכויות אכיפה נרחבות שהוענקו לרשות כדי לפעול כלפי הערוץ במקרים של הפרת החובות החלות עליו, לרבות על ידי הטלת עיצומים כספיים.

ו(6). סמכות הרשות לקבוע שתנאי ברישיון ערוץ 14 הוא מהותי

185. כלי אכיפה נוסף העומד לרשות הוא הוראות הרישיון המסמיכות את הרשות לקבוע שהוראות מסוימות ברישיון ייחשבו כתנאים מהותיים, כאמור בסעיף 48:

"48. תנאי מהותי

48.1 המועצה רשאית מזמן לזמן לקבוע כי סעיפים ברישיון יחשבו כתנאים מהותיים או כי סעיפים שנקבעו בתנאים מהותיים יחדלו להיות תנאים מהותיים.

48.2 בלי לגרוע מהאמור לעיל או מהוראות החוק, יראו הפרה של הוראות החוק בידי בעל הרישיון כהפרת תנאי מהותי ברישיון, אם ההפרה היא כזו שניתן להניח כי המועצה לא חיתה מעניקה את הרישיון, או הייתה מבטלת, מגבילה או מצמצמת רישיון שניתן, אילו ראתה מראש את ההפרה ותוצאותיה.

48.3 הפר בעל הרישיון תנאי ברישיון שאיננו תנאי מהותי של הרישיון, רשאים המנהל או המועצה להתרות בו ולתת לו ארכת לתיקון ההפרה, למעט במקרים שבהם מתן הארכה איננו אפשרי או איננו סביר.

48.4 בעל הרישיון שקיבל התראה כאמור יתקן את החפרה בתוך הארכה שניתנה לו. אי תיקון חפרה כאמור ייראה כהפרה מהותית של הרישיון."

186. סעיף 48 מאפשר לרשות לקבוע כתנאי מהותי את סעיף 13.2 לרישיון הערוץ, המורה כי "שידורי בעל הרישיון ייערכו תוך הקפדה על אמינות ודיוק במידע המשודר, על עקרונות של איזון והוגנות (fairness), על עקרונות האתיקה המקצועית, על כללי המועצה לעניין אתיקה בשידורים, ועל כל הנחיה שניתנה לפיהם על ידי המועצה או המנהל", ובכך להגביר את אפשרויות האכיפה של כללי האתיקה על הערוץ.

ז. הטיעון המשפטי התומך בסעדים המבוקשים

ז(1). הרשות מתעלמת מכמות הפרות ומחומרתן ואינה נוקטת כלל בסנקציות כלפי הערוץ

187. כפי שהראינו לעיל, למרות עשרות התלונות שהוגשו לה ולנציב על שידורי ערוץ 14, ולמרות שורת מקרים שבהם קבע הנציב שהתלונות שהוגשו ביחס לשידורי ערוץ 14 נמצאו כמוצדקות, ושאכן

התנהלות הערוץ הפרה את הדין, הרשות נמנעה באופן עקבי מלנקוט בסנקציות ובאמצעי אכיפה כלשהם כלפי ערוץ 14 או המשיבה 2 כבעלת הרישיון. במקרים מסוימים סבר הנציב בגישה סלחנית שהערוץ לא הפר את הדין אף שההפרות היו בוטות.

188. יתרה מכך, הרשות אינה יוזמת מיזמתה, ללא תלונה חיצונית, הליך כלשהו כלפי ערוץ 14: אינה מבקשת הבהרות, אינה מזמנת לבירורים, לא מזהירה ולא נוקטת סנקציות. למרות הפרות סדרתיות של הערוץ את הדין שחל עליו ואת הוראות רישיונו, הרשות אינה מפעילה כלפי המשיבה 2 שום סנקציה ושום אמצעי אכיפה מבין אלו שבסמכותה להטיל, לרבות הטלת עיצומים כספיים שכפי שפורט בפרק ו' לעיל.

189. הרשות אף אינה יוצרת מדרג ענישה נגד ערוץ 14, בהתאם לחומרת ההפרות, כדי למנוע הישנות של ההפרות הבוטות והסדרתיות של הערוץ את הוראות הדין ורישיונו. הימנעות הרשות מפעולה כלשהי, ובפרט אי-הטלת עיצומים כספיים מעבירה לערוץ מסר מובהק שהוא פטור ממילוי חובותיו.

190. במקרים מסוימים הרשות והנציב כלל לא השיבו לתלונות העותרת (ראו לדוגמא: המקרים שתוארו בסעיפים 41-42, 44-45, 62-63 ו-66-67 לעיל). הנציב שלח בטעות לעותרת ביום 15.5.2023, מייל פנימי ובו גילה במפורש את מדיניותו: "אנחנו לא נענה לפונה". זאת בעקבות תלונת העותרת מיום 14.5.2023 על כתובית שהופיעה בפתיחת התוכנית "הפטריטים", לפיה התוכנית מכילה גם תכנים סאטיריים (תלונה מס' 30 בטבלת התלונות וסעיפים 94-95 לעיל). כלומר הנציב גיבש מדיניות, שלא דין, לא להשיב כלל לפניות רבות של העותרת.

◀ העתק המייל הפנימי מיום 15.5.2023 בו הנציב מודיע כי לא ישיב לעותרת מצורף כנספח "50".

191. מאחר שמדובר בעשרות רבות של הפרות בוטות ומתמשכות ומכוונות, ולא במקרים בודדים או בטעות חד-פעמית, נקל להסיק שההימנעות מפיקוח על ערוץ 14 היא מדיניות מכוונת של הרשות כלפי הערוץ, בין אם בהחלטה או בהימנעות מהחלטה. מדיניות זו הופכת את הדין ואת הוראות הרישיון של הערוץ לאות מתה, והיא חוטאת לתפקידה של הרשות כרגולטור שאמור לפקח על שידורי הערוץ.

192. מדיניות הרשות בדבר אי-אכיפה ואי-נקיטה באמצעי אכיפה כלפי הערוץ למרות ההפרות השיטתיות מהווה התפרקות מסמכויותיה וחובותיה החוקיות כרגולטור בתחום התקשורת כלפי ערוץ 14.

193. כתוצאה ממחדלי אי-האכיפה של הרשות הערוץ ממשיך בהפרותיו הסדרתיות, מתוך ידיעה ברורה שללא כל קשר לחומרת הפרותיו לא יינקטו נגדו סנקציות או אמצעי אכיפה כלשהם.

ז(2). הדין מחייב את הרשות לנקוט אמצעי אכיפה נגד ההפרות הסדרתיות של ערוץ 14

194. הלכה מושרשת היא, כי "רשות שנתונה בידה סמכות לשקול ולהחליט, הופקדה בידה לא רק זכות להפעיל את הסמכות, אלא גם החובה לשקול את הפעלתה ולהפעילה כשמוצדק הדבר" (בג"ץ 3872/93 מיטראל בע"מ נ' ראש הממשלה ושר הדתות, פ"ד מז(5) 485, 486 (1993); בג"ץ 10440/08 בסרגליק נ' הממונה על הגנת הצרכן, פסקה יד' (טרם פורסם, 15.2.2009)).

195. הלכה היא כי לעניין ביקורת שיפוטית אין הבדל עקרוני בין הפעלת סמכות לבין הימנעות מהפעלתה. מקום בו הימנעות הרשות מלהפעיל את סמכותה נוגדת כללי מינהל תקין - יחייבה בית המשפט להפעיל

את סמכותה כנדרש. ראו: בג"ץ 297/82 ברגר נ' שר הפנים, פ"ד לז(3) 29, 34-36 (1983); וכן בג"ץ 3094/93 התנועה למען איכות השלטון נ' ממשלת ישראל, פ"ד מז(5) 404, 419-420 (1993):

"אין לצורך הענין שבפנינו, היינו עניין הפעלתו של שיקול דעת, הבדל, בין הפעלת סמכות לבין הימנעות מהפעלת סמכות: בהתקיים התנאים המקדמיים הדורשים הפעלת סמכות, גם חייבת הרשות הסטטורית לפעול. מכאן, כי גם אם הרשות ממאנת להפעיל סמכות שבשיקול דעת, ניתן לבחון הימנעותה האמורה מפעולה לפי אמות המידה המקובלות בעת בחינתן של סמכויות סטטוטוריות, היינו ניתן לבחון אם ההימנעות משימוש בסמכות נבעה משיקולים סבירים או שמא חייב מכלול הנסיבות את הפעלת הסמכות..."

196. וכן, בג"ץ 6300/93 המכון להכשרת טוענות בית דין נ' השר לענייני דתות, פ"ד מח(4) 441, 451 (1996) (להלן: "הלכת המכון להכשרת טוענות"); בג"ץ 4540/00 אבו-עפאש נ' שר הבריאות, פסקה 3(ג) (נבו, 14.5.2006).

197. וכדברי פרופ' יצחק זמיר בספרו הסמכות המינהלית כרך ב, (1996), בע"מ 691:

"סמכות מוענקת לרשות מינהלית על מנת שהרשות תפעיל אותה, לפי נסיבות העניין, כדי לשרת את תכלית הסמכות"

198. בתי המשפט גם קבעו שהחובה המינהלית לבחון את הצורך בהפעלת הסמכות ולהפעילה במקרים המתאימים מקבלת משנה תוקף מקום בו בעל הסמכות נתבקש במפורש לעשות כן, כבעניינינו, וראו לעניין זה את פסיקת בית המשפט בע"מ 4757/08 קליר כימיקלים שיווק (1994) בע"מ נ' משרד הביטחון (פורסם בנבו, 23.10.2008).

199. עוד נקבע שכאשר מדובר, כבעניינינו, בהתבטאויות קיצוניות החורגות בבירור מגבולותיו של חופש הביטוי, הרי שיש מקום להתערב בהחלטת הרשות המנהלית שלא לנקוט באמצעי אכיפה נגד המפר. וכך נקבע בבג"ץ 7150/16 המרכז הרפורמי לדת ומדינה התנועה ליהדות מתקדמת בישראל נ' שרת המשפטים פס' 24 (נבו 21.09.2020) בנוגע לאי-נקיטה באמצעי אכיפה של נקיטה בהליך משמעותי:

"לפיכך, כל אימת שמדובר באמירה שניתן, אפילו בדוחק, לכלולה בדל"ת האמות של חופש הביטוי המוקנה לרב אליהו כרב עיר ישראל, אי-העמדתו לדין משמעותי בגין אמירה כזאת לא תיחשב להחלטה שנפגמה באי-סבירות קיצונית או בפגם חמור אחר אשר קורא להתערבותנו. חזקת התקינות ביחס לפועלם של מוסדות המשמעת תופרך רק ביחס לכל אותן אמירות קיצוניות שאין כל אפשרות סבירה לשייכן למרחב המוגן של חופש הביטוי אשר נתון לרב כעובד ציבור".

200. חובתה של הרשות להפעיל את סמכותה בנסיבות שבהן מתחייב הדבר, היא גם חובת הרשות להפעילה במהירות הראויה. בסעיף 8 לחוק הפרשנות, תשמ"א-1981 נקבע כך:

"הסמכה או חיוב לעשות דבר, בלי קביעת זמן לעשייתו - משמעם שיש סמכות או חובה לעשותו במהירות הראויה ולחזור ולעשותו מזמן לזמן ככל הנדרש לפי הנסיבות".

201. בהתאם לכך, בהלכת המכון להכשרת טוענות קבע בית המשפט הנכבד כך:

"על רשות מוסמכת לפעול בסבירות. סבירות משמעה גם עמידה בלוח זמנים סביר"

202. ודוק, כאשר מדיניות הרשות (שבענייננו מסתכמת רק בקבלת התנצלויות של הערוץ בגין הפרותיו), אינה מובילה להפסקת הסדרתיות של ההפרות, מחובתה להפעיל אמצעי אכיפה נוספים המצויים בסמכותה, ובכללם עיצומים כספיים. כך קבע בית משפט נכבד זה בעע"מ 2469/12 ברמור נ' עיריית תל אביב-יפו פס' 48 (נבו 25.06.2013) (להלן: "עניין ברמור"), כאשר מדיניות האכיפה של העירייה לא הובילה לאכיפת הדין:

"כאשר האמצעים בהם נוקטת הרשות המינהלית אינם נושאים פרי, הימנעות מנקיטה באמצעים נוספים עלולה, בנסיבות מסוימות, להוביל למסקנה כי למעשה הרשות נמנעת ממילוי חובתה להפעיל שיקול דעת, או כי שיקול הדעת שהפעילה לוקה בחוסר סבירות. מכל מקום, כאשר מדיניות האכיפה הקיימת אינה מובילה לתוצאה הרצויה, על הרשות המינהלית לכלל הפחות לשיקול את הפעלתם של אמצעי אכיפה נוספים המצויים בסמכותה. הימנעות משקילת אמצעי אכיפה נוספים בנסיבות אלה עלולה לעלות כדי פגם בהתנהלותה של הרשות המצדיק את התערבותו של בית המשפט."

203. ועוד נקבע שם, בפס' 46:

"מטרתה של הפעלת מדיניות אכיפה היא, מטבע הדברים, להביא לאכיפה בפועל של החוק. הפעלת אמצעי אכיפה שאינם אפקטיביים אינה מגשימה תכלית זו. היעדר אכיפה אפקטיבית של החוק משמעו פגיעה קשה בשלטון החוק"

204. ודוק, בענייננו אין מדובר במקרה של אכיפה חלקית של הדין הנובעת למשל ממגבלת המשאבים העומדים לרשות לטובת אכיפת הדין, שהרי, החלטה בדבר הטלת עיצום כספי אינה כרוכה במשאבי אכיפה משמעותיים. תחת זאת, ההימנעות מפיקוח על ערוץ 14 היא מדיניות מכוונת של הרשות כלפי הערוץ, בין אם בהחלטה או בהימנעות מהחלטה (לאבחנה בין שני אלו ראו עניין ברמור בפס' 46).

205. לאור זאת, בנסיבותינו, אין מנוס מלהתערב במדיניות הרשות, ולהורות לה להפעיל את סמכותה ולהטיל עיצומים כספיים או אחרים על המשיבה 2 בגין שידור סדרתי בערוץ 14 של כזבים, דברי הסתה, חוסר אובייקטיביות, העדר איזון ותוכן פרסומי, המהווים הפרות בוטות וסדרתיות של הדין והרישיון.

ז(3). הסבת ערוץ 14 לערוץ חדשות מחייבת את השוואת רישיונו לרישיונות חברות חדשות

206. כמפורט בפרק ה(2) לעיל, ברישיון ערוץ 14 התפרקה הרשות מסמכויות ופטרה את הערוץ מהקמת ועדת אתיקה בראשות שופט בדימוס או מחברות במועצת העיתונות ובאימוץ תקנון האתיקה שלה (חובות שנמצאות ברישיונות של חברות החדשות בערוצים 12 ו-13).

207. כמפורט בסעיף 119 לעיל, בעקבות פניית העותרת (נספח 43 לעיל), ביום 3.9.2023 השיב היועץ המשפטי לרשות כי הקמת ועדת אתיקה או חיוב הצטרפות למועצת העיתונות תישקל ביחס לכלל הערוצים הזעירים (נספח 44 לעיל).

208. ראשית, אין בסיס לעירוב כלל הערוצים הזעירים, שהרי דרישה זו אינה רלבנטית למשל לערוץ המוזיקה, אלא לערוץ שעיקרו חדשות.

209. שנית, החלטת הרשות רק "לשקול" בשלב זה דרישה זו, לאחר שלל ההפרות המתוארות בעתירה זו, מראה שמאז שניתן כאמור למשיבה 2 רישיון הערוץ נמנעה הרשות מלבחון בצורה מתמשכת ומדי

פעם את חובתה להתאים את הרישיון לנסיבות המשתנות, ובפרט לחזור ולחייב את הערוץ להצטרף למועצת העיתונות ולאמץ את תקנון האתיקה שלה.

210. כידוע, להענקתה של כל סמכות מנהלית נלווית החובה המתמשכת לבחון את הצורך בהפעלתה, ובמקרים המתאימים – להפעילה. דברים יפים לעניין זה נאמרו, למשל, ברע"פ 7861/03 **שתיל נ' מדינת ישראל**, פסקאות 16-17 (טרם פורסם, 8.5.2006):

"...כל סמכות – שלובה באחריות המוטלת על רשות ציבורית להסדיר כיאות אותו תחום חיים שהסמכות פרושה עליו. אחריות פירושה למעשה הוא, חובה להפעיל את הסמכות הניתנת לרשות כל אימת שהנסיבות מחייבות הפעלתה של הסמכות."

211. ואכן, לאחרונה פסק בית משפט נכבד זה בבג"ץ 5664/22 **הוט מערכות תקשורת בע"מ נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו פס' 12** (נבו 04.07.2023), לגבי חובת רשות לבחון ולשנות במידת הצורך תנאים של רישיון שנתנה:

"ככל רשות מינהלית, אף הרשות השנייה מחויבת לעקוב באופן שוטף אחר התולדות של ההחלטות שהתקבלו על-ידה. הרישיון שניתן אינו בגדר עובדה בלתי הפיכה, ויש לבחון באופן נמשך את השלכותיו, כמו גם את עמידתה של קשת בתנאים שנקבעו לפעילותה החדשה."

212. **ובעניין ברמר** (בפס' 47) נפסק כי:

"הלכה היא גם כי להענקת סמכות מינהלית לרשות נלווית חובה מתמשכת לבחון את הצורך בהפעלתה, וזאת גם כשהמדובר בסמכות שבשיקול דעת."

ראו גם: בג"ץ 2344/98 **מכבי שירותי בריאות נ' שר האוצר**, פ"ד נד. (2000) 729, 758 (5).

ז(4). אכיפה בררנית מצד הרשות כלפי ערוצים ובעלי רישיונות אחרים

213. כמפורט בעתירה, הרשות אינה נוקטת באמצעי אכיפה כלפי ערוץ 14 למרות עשרות ההפרות של הוראות הדין והרישיון, שמתוארות בעתירה; אולם, כלפי בעלי רישיונות אחרים נוקטת הרשות במדיניות אחרת לחלוטין, שכוללת הטלת עיצומים כספיים כבדים בגין הפרת הדין.

214. כך למשל, בשנת 2016 בגין פרסום סמוי בלבד, הוטלו נגד בעלת רישיון השידור של ערוץ 12 עיצומים כספיים בסכום מצטבר של 917,850 ₪, נגד בעלת הרישיון של ערוץ 13 הוטלו עיצומים כספיים בסך של 1,514,700 ₪, ונגד בעלת הרישיון של ערוץ 10 (כיום ערוץ 13), הוטלו עיצומים כספיים בסך של 412,000 ₪ (סכומים אלו ואלו שיפורטו עבור שנת 2015 כוללים עיצומים על תנאי).

◀ העתק העמודים הרלבנטיים מתוך דו"ח הרשות לשנת 2016 מצורף ומסומן **כנספח "51"**.

215. כך, בשנת 2015 בגין פרסום סמוי בלבד, הוטלו נגד בעלת רישיון השידור של ערוץ 12 עיצומים כספיים בסכום מצטבר של 2,286,500 ₪, נגד בעלת הרישיון של ערוץ 13 הוטלו עיצומים כספיים בסך של 2,257,500 ₪, ונגד בעלת הרישיון של ערוץ 10 (שאוחד לימים עם ערוץ 13), הוטלו עיצומים כספיים בסך של 1,767,000 ₪.

◀ העתק העמודים הרלבנטיים מתוך דו"ח הרשות לשנת 2015 מצורף ומסומן **כנספח "52"**.

216. כך לדוגמה, עיצום כספי שהטילה הרשות בגין פרסום תכנים מיניים בוטים נתקף בעתירה שהוגשה ביום 24.2.2015 בבג"צ 1394/15 רדיו 89 בע"מ נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו (נבו 20.01.2016), והצדדים התפשרו כך שהעותרת שם התנצלה, התחייבה שלא ייכללו בשידוריה תכנים מיניים בוטים, וכן לערוך קמפיין חינוכי, ובנוסף הוטלו עליה עיצומים כספיים בסך של 40,000 ₪ בפועל, ו-60,000 ₪ על תנאי (נספח 52 לעיל, בעמ' 107 לדו"ח).
217. כך לדוגמה, בסוף שנת 2018 השיבה הרשות לעתירה שהוגשה לבית משפט נכבד זה, כי לצורך אכיפת החלטתה בנוגע להגבלת היקף המכירה המקסימלי של זמן פרסום, היא נוקטת בין היתר בהטלת עיצומים כספיים (בג"ץ 4991/17 הצלחה נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו (נבו 05.11.2018)).
218. הרשות חדלה מלפרט את העיצומים הכספיים שהיא הטילה על בעלי רישיונות בדוחות המאוחרים יותר לשנים 2018 ו-2019, ודוחותיה משנת 2020 ואילך כלל לא זמינים באתר הרשות.
219. כידוע, עקרון השוויון הוא מעמודי התווך של המשפט החוקתי בישראל, עוד טרם כונן חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו. הוא מהווה "מעקרונות היסוד של משפטנו... אף שאינו כתוב על ספר... מנשמת אפו של המשטר החוקתי שלנו כולו" (בג"ץ 637/89 "חוקה למדינת ישראל" נ' שר האוצר, פ"ד מו(1) 191, 201 (1991)). הוא מהווה גם "עקרון מן הראשונים במלכות – משכמו ומעלה גבוה מכל שאר העקרונות" (בג"ץ 2671/98 שדולת הנשים בישראל נ' שר העבודה והרווחה, פ"ד נב(3) 630 (1998)).
220. עם חקיקת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, הזכות לשוויון קיבלה מעמד חוקי על-חוקתי. היא מהווה, בחלקים נרחבים מהיבטיה, חלק מהזכות לכבוד הקבועה בחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו. ההיבטים המהווים חלק מהזכות החוקתית לכבוד הוגדרו זה מכבר על ידי בית משפט נכבד זה בבג"ץ 6427/02 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' הכנסת, פ"ד סא(1) 691 באלו המילים:

"מודל הביניים אינו מצמצם את כבוד האדם אך להשפלה וביזוי, אך הוא גם אינו מרחיבו לכלל זכויות האדם. על פיו, נכללים בגדר כבוד האדם אותם היבטים של כבוד האדם אשר מוצאים בחוקות שונות ביטוי בזכויות אדם מיוחדות, אך המתאפיינים בכך שהם קשורים, על פי תפיסתנו, בקשר ענייני הדוק לכבוד האדם (אם בגרעינו ואם בשוליו). על פי גישה זו, ניתן לכלול בגדרי כבוד האדם גם הפליה שאין עימה השפלה, ובלבד שהיא תהא קשורה בקשר הדוק לכבוד האדם כמבטא אוטונומיה של הרצון הפרטי, חופש בחירה וחופש פעולה וכיוצא בהם היבטים של כבוד האדם כזכות חוקתית.

[...]

וכפי שמציין חברי השופט לוי בחוות דעתו 'אדם, המגלה כי לבחירותיו לא ניתן משקל שווה לאלו של רעיו, הנוכח כי אין יסוד רציונלי לעובדה כי האחר, בניגוד אליו, זוכה לממש את העדפותיו, המרגיש כי אינו זוכה להכרה, ובפרט שעה שבחירותיו משרתות גם את עניינם של אחרים זולתו, והחש עצמו נפגע בגין בחירות שעשה בלא טעם ממשי לדבר, הוא ללא ספק אדם שכבודו נפגע' (פסקה 4 לפסק דינו).

221. בית המשפט הנכבד הבהיר כי דברים אלו מהווים הלכה פסוקה מחייבת גם בבג"ץ 7052/03 עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' שר הפנים, פ"ד סא(2) 202 (2006)).

222. וביחס לחוסר שוויון בהפעלת סמכויות אכיפה נקבע בבג"צ 953/87 פורז נ' ראש עיריית תל-אביב-יפו, פ"ד מב(2) 309, 332 (1988) כך :

"אין לך גורם הרסני יותר לחברה מאשר תחושת בניה ובנותיה כי נוהגים בהם איפה ואיפה. תחושת חוסר השוויון היא מהקשה שבתחושות".

ז(5). הימנעות ממענה לחלק מתלונות העותרת שוללת מהרשות את חזקת התקינות לגביהן

223. הימנעותה ממענה כלשהו לחלק מתלונות העותרת, שוללת מהרשות את חזקת התקינות לגבי פעולותיה, ומעבירה אליה את הנטל להצדיק את סבירות טיפולה בתלונות אלו.

224. על פי סעיף 2 לחוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות), תשי"ט-1958 (להלן: "חוק ההנמקות"), פרק הזמן המקסימלי העומד לרשות עובד הציבור (הרשות בענייננו) לצורך קבלת החלטה בסמכות שניתנה לו הוא 90 ימים. ההשלכות המשפטיות של אי-קבלת החלטה על ידי עובד הציבור בתוך פרק הזמן האמור נקבעו בסעיף 6 לחוק ההנמקות, והן :

"6. (א) החלטה או פעולה של עובד הציבור לא יהיו פסולות בשל כך בלבד שהוא לא מילא אחרי הוראות הסעיפים 2א, 2ב, 4 או 5; ואולם בכל הליך לפני ועדת ערר או ועדת ערעור או לפני בית המשפט, על עובד הציבור הראיה כי החלטה או פעולה שלא ניתנה לגביהן תשובה או הודעה כאמור, נעשו כדין. הוראות סעיף זה אינן גורעות מאחריותו המשמעתית של עובד הציבור על אי-מילוי חובתו לפי חוק זה.

(ב) לא השיב עובד הציבור או לא הודיע תוך שלושת החדשים כאמור בסעיף 2(א) או (ג), רואים בכך, לענין כל דין, החלטה לסרב לבקשה, ללא מתן נימוקים."

225. המשמעויות המשפטיות של אי קבלת החלטות בתלונות העותרת שחלפו 90 ימים מעת הגשתן הן אלו :

(א) דין אי-קבלת החלטה בהן כדין דחיית התלונות (מס' 42-36, 34, 30, 28, 24, 21, 20, 16, 10, 8, 53, 48, 54 לטבלת התלונות) ללא נימוקים, ובלשון חוק ההנמקות – "רואים בכך, לענין כל דין, החלטה לסרב לבקשה, ללא מתן נימוקים".

ראו לעניין זה למשל את פסיקת בית המשפט בעת"מ (מינהליים מרכז) 15-05-16801 יפתח יעקב נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום (פורסם בנבו, 29.03.2017) :

"...ובהתאם לאמור בסעיף 6(ב) לחוק לתיקון סדרי המנהל (החלטות והנמקות) התשי"ט – 1959 יש לראותו כמי שסרב לבקשה, ללא מתן נימוקים ולפיכך, העותר לא השתתה בהגשת העתירה"

(ב) בעתירה זו, על הרשות מוטל הנטל להראות כי החלטותיה שלא לנקוט באמצעי אכיפה כלשהן נגד הערוץ בגין תלונות אלו התקבלו כדין, ובלשון חוק ההנמקות – "על עובד הציבור הראיה כי החלטה או פעולה שלא ניתנה לגביהן תשובה או הודעה כאמור, נעשו כדין".

ח. סוף דבר

226. העובדות בתגובה זו נתמכות בתצהירה של העותרת 1, הגב' ליאורה ניר.
227. לפני סיום, יוזכרו קביעותיו של בית משפט נכבד זה בבג"ץ 1030/99 ח"כ אורון נ' יו"ר הכנסת, פ"ד נו(3) 640 (2002), שאף שנקבעו על זיכיון לשידורי רדיו לציבור, הן יפות גם לרישיון לשידורי טלוויזיה:

"לא ניתן להפריז בחשיבותה של החלטה להעניק זיכיון לשדר שידורי רדיו לציבור. זיכיון לשדר שידורים לציבור מעניק לבעליו כלי רב-עוצמה. הוא מאפשר לבעל הזיכיון נגישות לקהלים רחבים אשר ספק אם היה מגיע אליהם אלמלא מכשיר זה. הדבר פותח בפניו פתח להפיץ את מסריו ובכך מאפשר לו לנסות ולהשפיע על הציבור הרחב. באופן כללי, התערבות רגולטורית נדרשת על-מנת להבטיח כי האינטרס הציבורי יקודם באמצעות הקצאת התדרים למשתמשים השונים, וכן שהשימוש בהם יעשה למען הגשמת המטרות שלשמן הוקצו. במסגרת זו היות הספקטרום האלקטרו-מגנטי משאב ציבורי מוגבל יוצר צורך לדאוג לכך כי מרב הדעות וההשקפות יבוטאו באמצעותו וכן שיימנע מונופול בשוק הדעות כתוצאה משליטה הומוגנית בכלי התקשורת. רואים אנו, כי תפקידו של הרגולטור בהקשר זה אינו טכני בלבד אלא מוטל עליו גם לדאוג למימוש עקרונות מהותיים."

228. אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד להורות כמבוקש ברישא לעתירה זו, ולחייב את המשיבות ביחד ולחוד בהוצאות עתירה זו לרבות בשכר טרחת עורכי דין של העותרות.

יוסי עבאדי, עו"ד
מ.ר. 12018
מיתר | עורכי דין
בא כוח העותרות

היום, 7 בדצמבר 2023